

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Analýza kriminálního chování
středoškolské mládeže na Kladně**

**Analysis of the criminal behavior of high
school youth in Kladno**

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Autor bakalářské práce: Nikola Jůzová

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Mgr. Dana Rebecka Ralbovská, Ph.D. LL.M.

Kladno 2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Jůzová** Jméno: **Nikola** Osobní číslo: **482917**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Plánování a řízení krizových situací**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Analýza kriminálního chování středoškolské mládeže na Kladně

Název bakalářské práce anglicky:

Analysis of Criminal Behavior of High School Youth in Kladno

Pokyny pro vypracování:

Předmětem bakalářské práce bude analýza aspektů kriminálního chování studentů vybraných středních škol ve statutárním městě Kladně. V teoretické části budou na podkladě literárních rešerší popsány různé příčiny vedoucí ke kriminálnímu chování mládeže. Pozornost bude věnována i preventivním opatřením souvisejících s touto problematikou. V praktické části bude provedena statistická analýza dat získaných pomocí realizace anonymního dotazníkového šetření. Respondenti budou z řad studentů a budou starší 18 let (nejméně 50 respondentů). V praktické části rovněž budou využita data získaná od Policie ČR a bude provedena komparace získaných dat s výsledky jiných tuzemských i zahraničních autorů. V závěru budou uvedena doporučení vyplývající z dotazníkového šetření.

Seznam doporučené literatury:

- [1] FIRSTOVÁ, Jana, Kriminalita mládeže v sociálních souvislostech, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, ISBN 978-80-7380-521-0
- [2] MATOUŠEK, Oldřich a Andrea MATOUŠKOVÁ, Mládež a delikvence: možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže, ed. 3, Praha: Portál, 2011, ISBN 978-80-7367-825-8
- [3] MARTÍNEK, Zdeněk, Agresivita a kriminalita školní mládeže, ed. 2, Praha: Grada, 2015, ISBN 978-80-247-5309-6

Jméno a příjmení vedoucí(ho) bakalářské práce:

PhDr. Mgr. Dana Rebecka Raibovská, Ph.D.

Jméno a příjmení konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **15.02.2021**
Platnost zadání bakalářské práce: **18.09.2022**

doc. Mgr. Zdeněk Hon, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) katedry

prof. MUDr. Jozef Rosina, Ph.D., MBA
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student(ka) bere na vědomí, že je povinen(a) vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studenta(ky)

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Kriminalita mládeže zaměřená na město Kladno vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 05.05.2021

.....
Jméno autora vč. titulů
podpis

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych chtěla poděkovat mé vedoucí PhDr. Mgr. Daně Rebece Ralbovské, Ph.D. LL.M. za cenné rady, vstřícnost, ochotu a také za užitečné poznatky a připomínky při psaní této práce. Zároveň bych chtěla poděkovat npor. Ing. Michalu Krčkovi a Mgr. Martinu Chýlemu za poskytnutí důležitých materiálů a informací. Mé poděkování patří i všem respondentům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině za podporu a trpělivost.

ABSTRAKT

Obsahem bakalářské práce je problematika kriminality středoškolské mládeže na Kladně. Aktuálnost tématu vychází z velkého počtu trestných činů spáchaných dětmi a mladistvými.

Teoretická část práce je zaměřena na definování základních pojmů, jako je kriminalita, delikvence a trestný čin. Pozornost je věnována i popsání možných příčin vedoucích ke kriminálnímu chování. Teoretická část je zakončena definováním preventivních opatření kriminálního chování.

Prostřednictvím nestandardizovaného anonymního dotazníku byl realizován výzkum, který je popsán v praktické části práce. Respondenti pro tento dotazník byli vybráni z řad studentů středních škol na Kladně. Podmínkou pro účast na výzkumu byla plnoletost respondentů. Pro lepší přehlednost jsou data zpracována ve formě grafů. Následně jsou v praktické části získaná data vyhodnocena a v kapitole diskuze porovnána s výzkumy a daty jiných autorů zabývajících se totožnou problematikou. V této kapitole jsou také uvedeny počty trestných činů spáchaných dětmi a mladistvými na území okresu Kladna. Z dat je patrné, že problematika kriminality mládeže na Kladně vyžaduje větší pozornost a lepší řešení do budoucna.

V závěru práce jsou zhodnoceny získané výsledky a navrhnutá opatření a doporučení pro budoucí řešení dané problematiky.

Klíčová slova

Kriminalita; delikvence; mládež; rodina; škola; prevence

ABSTRACT

This thesis focuses on the criminality and delinquency of high-school aged youth in Kladno, Czech Republic. This is a very current issue as there is a high rate of crimes committed by children and adolescents in the Kladno region.

The theoretical part defines the basic terminology such as criminality, delinquency and crime. Attention is also paid to describing possible reasons that lead to pathological behavior and provides an overview of possible treatments and solutions. This section is concluded by defining the preventative measures to criminal behavior.

The research consisted of a non-standardized anonymous questionnaire. The respondents were selected from adult high school students in Kladno. For better overview of the data, the results are shown in graphic form (charts). The results are then compared to the results in data of other authors focused on this topic. We also provide the data on crimes committed by children and adolescents in the Kladno region. The data suggests that more attention should be paid to this issue.

In the final chapter, the results are assessed and measures and suggestions for solutions of this specific topic are provided.

Keywords

Criminality, delinquency, youth, family, school, prevention

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíle práce.....	11
3	Přehled současného stavu.....	12
3.1	Výchozí pojmy	12
3.2	Vývoj kriminality mladistvých.....	15
3.2.1	Podoby kriminality mládeže	17
3.3	Příčiny zvýšené agrese.....	18
3.4	Příčiny kriminálního chování	19
3.4.1	Rodina.....	19
3.4.2	Škola	21
3.4.3	Vrstevnické skupiny a subkultury.....	21
3.4.4	Trávení volného času.....	22
3.4.5	Vliv médií	23
3.5	Zacházení s delikventními dětmi	24
3.5.1	Možnosti rodinného působení	24
3.5.2	Možnosti školy.....	25
3.5.3	Další subjekty odborné péče.....	26
3.6	Prevence kriminálního chování.....	27
3.6.1	Struktura prevence kriminality	28
3.6.2	Úrovně preventivních aktivit	29
3.6.3	Organizace prevence kriminality v České republice	30
4	Metodika.....	31
4.1	Popis výzkumného šetření.....	31

4.2	Stanovení výzkumného vzorku.....	31
4.3	Výzkumný nástroj	32
4.4	Stanovení hypotéz	32
5	Výsledky.....	34
5.1	Vyhodnocení dat z dotazníkového šetření	34
5.1.1	Vyhodnocení anamnestické části.....	34
5.1.2	Vyhodnocení vlastní části dotazníku	36
5.2	Vyhodnocení cílů práce	46
5.3	Vyhodnocení hypotéz	47
6	Diskuze	50
7	Závěr	62
8	Seznam použitých zkratk.....	63
9	Seznam použité literatury	64
10	Seznam použitých obrázků	69
11	Seznam použitých tabulek.....	70
12	Seznam Příloh.....	71

1 ÚVOD

Kriminalita mládeže je již několik let velmi probírané téma. O trestných činech spáchaných osobami mladšími 18 let se dozvídáme poměrně často. Tyto osoby se již v nízkém věku řadí mezi delikventy a jejich budoucí socializace se stává komplikovanou. Velkou roli při vývoji chování dětí a mládeže hraje především výchova. Ať už v rodině nebo ve škole si mladí lidé osvojují normy a hodnoty, podle kterých se v životě budou dále řídit. Není pochyb, že existuje spousta faktorů, které mohou správnou výchovu ovlivnit nebo ohrozit.

Mladí lidé jsou v dnešní době také velmi ovlivňováni médii, a to hlavně internetem, sociálními sítěmi a televizí. Spousta informací získaných z médií ne vždy kladně ovlivňuje dnešní mládež. V neposlední řadě sem patří také prostředí kamarádů, skupin a subkultur, ve kterých mládež tráví volný čas a v období dospívání se přátelé stávají faktorem, který jejich chování výrazně ovlivňuje.

Musí se neustále pozorovat a zjišťovat, jak se kriminalita dětí potažmo mladistvých vyvíjí, aby se předcházelo nárůstu kriminality. Z tohoto důvodu je nutné klást důraz na prevenci, která by měla být zajišťována již na základních a dále na středních školách. V České republice je problematika prevence kriminálního chování organizovaně řešena preventivními aktivitami, jež jsou zaměřeny na určité skupiny lidí, a to na několika úrovních. Prevence kriminálního chování určena pro děti a mládež probíhá především na základních a středních školách prostřednictvím besed a přednášek, které organizuje Policie České republiky. Ta se také věnuje několika dalším preventivním aktivitám vedených pro tyto skupiny osob.

Téma „Analýza kriminálního chování středoškolské mládeže na Kladně“, jsem si pro svou bakalářskou práci zvolila především z důvodu mého zájmu o tuto problematiku. Na střední škole a dále na vysoké škole jsem měla v průběhu

praxe u Policie České republiky možnost účastnit se několika policejních úkonů, ve kterých byly účastníky děti a mladiství. Zaujala mě mentalita těchto osob, a proto jsem se chtěla více dozvědět o situaci a chování mládeže na Kladně v souvislosti s kriminalitou. Díky informacím získaných od Policie České republiky jsem mohla data získaná z dotazníkového šetření porovnat a navrhnout opatření a doporučení pro budoucí řešení této problematiky.

2 CÍLE PRÁCE

V předložené bakalářské práci jsme si stanovili následující cíle práce, které se vztahují k teoretické i praktické části.

Cílem teoretické části této bakalářské práce je zpracovat ucelený náhled na problematiku kriminálního chování mládeže na základě literární rešerše a analýzy odborné literatury tuzemské i zahraniční literatury.

V praktické části je cílem verifikace nebo falzifikace stanovených hypotéz, a to pomocí statistického zpracování a analýzy výsledků dotazníkového šetření, které bylo realizováno u studentů středních škol na Kladně. Dalším cílem praktické části je zhodnocení všech získaných výsledků z dotazníkového šetření, na jejichž základě budou stanovena navrhovaná opatření, která by mohla vést ke zmírnění a zlepšení situace v oblasti kriminálního chování mládeže na Kladně.

Dílčí cíle práce:

- přinést ucelený náhled na problematiku kriminality mládeže
- zmapovat situaci studentů středních škol na Kladně a jejich vztah ke kriminalitě
- verifikovat či falzifikovat stanovené hypotézy
- na základě statistického zpracování získaných dat provést analýzu výsledků dotazníkového šetření a následně uskutečnit komparaci námi získaných výsledků s výsledky jiných autorů
- zhodnotit získané výsledky a navrhnout opatření a doporučení pro praxi.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

Kriminalitou mládeže jako takovou se zabývá řada odborníků z různých oblastí. Jsou jimi například kriminologové, psychologové, sociologové, ale také pedagogové a právníci. Tato problematika však výrazně ovlivňuje i laickou veřejnost, která vzbuzuje zájem o toto téma především v situacích vlastního ohrožení či nebezpečí. Problematiku mládeže řeší řada vědních disciplín jako např. sociologie, pedagogika, další společenské vědy a v neposlední řadě též právní vědy. Ty nastupují v případech, kdy mládež překračuje svým chováním právní normy a dopouští se delikventní činnosti. [1,2]

3.1 Výchozí pojmy

Kriminalita mládeže

Obecně můžeme říct, že *„kriminalita mládeže je součástí celkové kriminality a zahrnuje jednání osob do věku 18 let. Jednání spočívá v překročení právních a sociálních norem, které naplňuje charakter trestného činu.“* [3, str.30]

Kriminalita a delikvence

Kriminalita neboli zločinnost je souhrn sociálně škodlivých jevů, které upravují trestní kodexy. V dnešní právní úpravě jsou popsány jako trestné činy. V širším slova smyslu můžeme o kriminalitě hovořit jako o delikvenci, neboť tímto termínem se označuje porušení nejen právních, ale i společenských norem, díky čemuž se takové jednání vztahuje i na děti a mladistvé, kteří se tak stávají delikventy. [2]

„Delikvenci definujeme jako formu společensky zvláště závažného, nepřijatelného chování s protisociálním dopadem. Za delikventa můžeme označit jedince, který se takto vymezeného jednání dopustil či dopouští“ [4, str.13]

Zahrnuje dva druhy jednání. Prvním z nich jsou delikty, které označují jednání s odpovědností za náhradu škody a druhým je prekriminalita. Tou se rozumí činy jinak trestné, kterých se dopouštějí děti, a to pod hranicí trestní odpovědnosti, a které by byly považovány za trestné činy, kdyby je spáchaly osoby starší patnácti let. [2,3,5]

Kriminalitu můžeme chápat jako sociálně-patologický jev, který vykazuje prvky společenských, osobnostních, sociologických, trestně-právních, psychologických a pedagogických aspektů. Je to pojem velmi široký, a proto jej nemůže obsáhnout jednotná kriminální věda. S pojmem kriminalita se tak může setkat v řadách kriminálních věd, kterými jsou kriminalistika a kriminologie, trestněprávní vědy a v neposlední řadě i kriminální politika. Kriminalitu veřejnost chápe jako jednu z hlavních příčin obav o svou bezpečnost. Taktéž uvádí, že odpovědné instituce často neplní svou funkci dostatečně a mnohdy se může zdát, že organizovaný zločin, korupce, násilí a další kriminalita nabírají velkých rozměrů. [6,7]

Mládež

V souvislosti s kriminalitou mládeže je nutné stanovit meze trestněprávní odpovědnosti. Pro řešení této problematiky je tedy zapotřebí definovat pojem mládež. Z pedagogického hlediska se jedná o skupinu jedinců ve věkovém rozmezí od 15 do 25 let. [1]

V kriminologické literatuře se objevují pod pojmem mládež tři věkové skupiny. První z nich jsou děti (osoby mladší 15 let, a tudíž trestně neodpovědné), dále jsou to mladiství (zde vzniká trestní odpovědnost dovršením 15 let a jako o mladistvých hovoříme do dovršení 18 let) a poslední věkovou skupinou jsou mladí dospělí. Tento pojem se používá pro označení osob ve věkové kategorii od 18 let a výše. Horní hranice této kategorie není jednoznačně stanovena. [5]

Z právního hlediska je dle zákona č. 218/2003 Sb. o soudnictví ve věcech mládeže, v §2 stanoveno, že „*mladistvým je ten, kdo v době spáchání provinění dovršil patnáctý rok a nepřekročil osmnáctý rok svého věku; má se za to, že mladistvým je i ten, kdo v době spáchání provinění dovršil patnáctý rok věku, ale u něhož není možné bez důvodné pochybnosti určit, že v době spáchání provinění překročil osmnáctý rok věku.*“ [8]

Trestný čin

Hovoříme o něm jako o společensky škodlivém jednání, které závažně porušuje nebo ohrožuje zájmy chráněné trestním zákoníkem.

V zákoně č. 40/2009 Sb. §13 je uvedeno, že:

„(1) Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.

(2) K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti“. [9, str.17]

Aby se jednalo o trestný čin, musí spáchaný skutek vykazovat 2 obligatorní (povinné) znaky. Jsou jimi protiprávnost a znaky uvedené v trestním zákoníku. Protiprávnost lze definovat jako rozpor s právní normou. V právních úpravách se setkáváme s pojmy, jako jsou přestupky a jiné správní delikty, pořádkové nebo disciplinární delikty. Druhý povinný znak trestného činu (znaky uvedené v trestním zákoníku) lze definovat jako formální znaky trestného činu. Toto formální pojetí vede k objasnění a vymezení skutkových podstat trestného činu, také vyjadřuje rovnost občanů před zákonem a naplňuje slova „žádný zločin bez zákona“. Trestný čin spáchaný mladistvým se označuje jako provinění. Konstrukce provinění se od trestného činu spáchaného dospělým neliší. Musí také splňovat 2 podmínky, které zaručují, že jde o provinění. Musí se jednat o protiprávní čin a také musí vykazovat znaky uvedené v zákoně. Mezi

nejčastější delikty páchané mladistvými patří násilí proti jednotlivci či skupině, opilectví, výtržnictví, dále pak vandalismus a gamblerství. Mládež páchá trestnou činnost mnohem častěji ve skupinách a se spolupachateli. Jejich konání se vyznačuje často až nepochopitelnou brutalitou. Především pokud se jedná o loupeže, ublížení na zdraví či znásilnění a vraždy. V těchto situacích je také typické, že si neuvědomují, jaké následky mohou svým jednáním oběti způsobit. Také si plně neuvědomují odpovědnost, kterou nesou za spáchání protiprávního činu. [2,10]

Rizikové chování

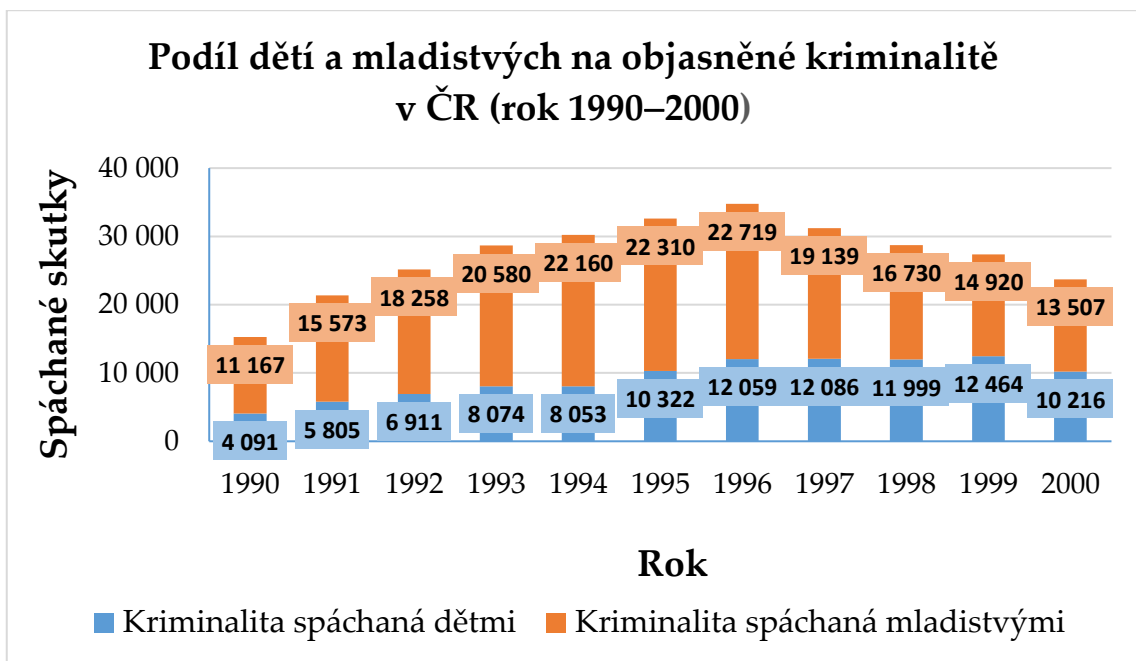
„Pod pojmem rizikové chování rozumíme chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost“ [11, str.28]

Bývá často viděno jako jakýsi předpoklad pro delikvenci. Tedy jako předzvěst pro porušování zákonů a páchání trestné činnosti mládeží. Podle mnohých studií je právě rizikové chování úzce spjato s delikvencí. Některé děti z takového chování vyrostou, u jiných je ovšem předpoklad, že je delikvence bude provázet i v dospělosti. Mezi rizikové chování lze zařadit šikanu a kyberšikanu, agresivitu, užívání návykových látek, záškoláctví, různé formy závislostí, vandalismus, rizikové sexuální chování a další. Rizikové chování není ve fázi dospívání mladého člověka ničím neobvyklým. [11,12,13]

3.2 Vývoj kriminality mladistvých

V této kapitole je popsán postupný vývoj kriminality mladistvých od počátečních zmínek až po současnou kriminalitu páchanou v dnešní době. V grafech jsou uvedena data popisující počty všech spáchaných skutků dětmi a mladistvými ve vymezeném období.

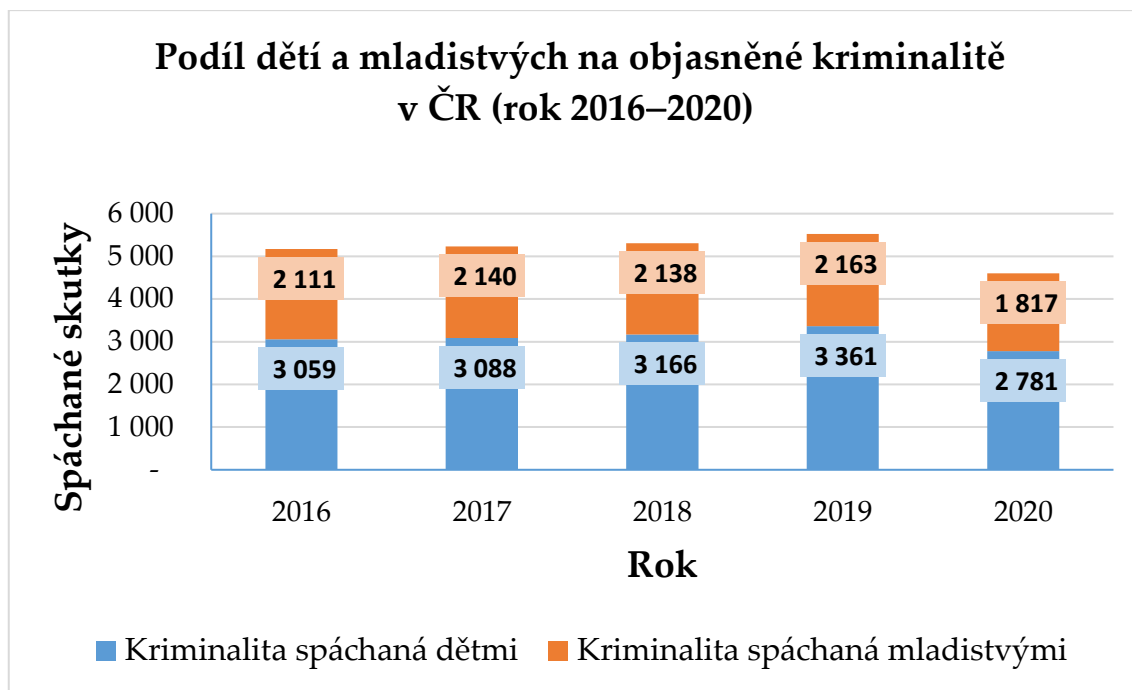
První zmínky o statistických výpočtech souvisejících s kriminalitou se objevili již v 18. století. Nejednalo se o tak kvalitní a propracované statistiky, jaké máme možnost vidat my v dnešní době, speciální metoda pro zaznamenávání kriminality se vyvíjela postupně. Kriminalitu mládeže začaly registrovat orgány činné v trestním řízení v systematických statistikách od šedesátých let dvacátého století. V osmdesátých letech bylo ročně registrováno průměrně 9 000 pachatelů ve věku do 18 let. V devadesátých letech docházelo k významnému nárůstu kriminality obecně a kriminalita páchaná mladistvými měla ještě větší vzestupný směr. Uvádí se, že každý pátý spáchaný skutek vykonal mladistvý do 18 let. [5]

Obrázek 1 – Kriminalita dětí a mládeže v ČR (rok 1990–2000), [5] - vlastní zpracování

Policie ČR uvádí ve svých statistikách za období mezi lety 2016–2020 čísla spáchaných skutků, která potvrzují, že počty spáchaných činů se oproti předchozímu desetiletí snižují. Převažuje zde sice více kriminalita páchaná dětmi, ale oproti letům 1990–2000 se čísla stále pohybují na nižší hranici.

Obrázek 2 – Kriminalita dětí a mládeže v ČR (rok 2016–2020), [14] - vlastní zpracování

3.2.1 Podoby kriminality mládeže

„Vývojová kriminologové uvádějí jako počátek kriminální dráhy dětského (mladistvého) delikventa právě věk mezi 12. a 15. rokem. V období pubescence se jedinec stává hůře ovladatelným, nerespektuje některé sociální, případně i právní normy. V této souvislosti můžeme uvažovat o tzv. typickém obrazu mladistvé delikvence.“ [1, str.34]

V případě zkoumání delikventního chování mládeže je nutné brát v potaz souvislosti týkající se věku pachatelů. Děti mladší 15 let se často dopouští jak prostých krádeží (např. krádeže zboží v obchodech, krádeže odložených věcí, kapesní krádeže apod.) tak jsou to krádeže, při kterých musí překonat nějaké překážky (např. vloupání do objektů, krádeže věcí z automobilů apod.). Tento typ krádeží se nazývá krádež vloupáním. U dětí do 15 let jsou vedeny statistiky týkající se i závažnějšího delikventního jednání. Mezi taková jednání můžeme zařadit loupeže, poškození cizí věci, vydírání a ublížení na zdraví. [1]

3.3 Příčiny zvýšené agrese

Nejdříve si budeme charakterizovat základní pojmy a následně popíšeme problematiku zvýšené agrese.

- **Agrese** - „Agrese je jednání, jímž se projevuje násilí vůči některému objektu nebo nepřátelství a útočnost s výrazným záměrem ublížit.“ [15, str.23]

- **Agresivita** - „Agresivita je vlastnost, postoj nebo vnitřní pohotovost k agresi. V širším slova smyslu se takto označuje schopnost organismu mobilizovat síly k zápasu o dosažení nějakého cíle a schopnost vzdorovat těžkostem.“ [15, str.10]

Někteří jedinci využívají agresi k zastrašování nebo k posílení svého místa nejen v žákovském kolektivu, ale i v celé škole. Pokud není takovému chování agresora ve škole nějak zabráněno, velice brzy ztrácí zábrany a agresi může začít využívat jako prostředek pro vyřešení jakéhokoliv problému. Nezalekne se žádného výchovného opatření a je pak velmi pravděpodobné, že v dospívajícím věku se u něj projeví výrazná tendence k sociálně-patologickému chování násilného typu. Ve všech školních zařízeních jsou pravidla chování upravena jasně daným školním řádem. V domácnosti jsou v ideálním případě nastavena trochu volnější pravidla, která jsou ovšem jasně stanovena a pro dítě jsou srozumitelná. Dítě, které má nastavená pravidla a hranice chování v rodině se bez problémů dokáže přizpůsobit režimu školy. V opačném případě se dítě neztotožňuje s normami školy. Co je ve škole považováno za nepřijatelné, je pro takové dítě považováno za normální. Děti bez jasně nastavené výchovy mají pocit, že použití agrese vůči druhému je naprosto v pořádku. [15,16]

Agresorem se na střední škole často stává student:

- málo úspěšný, ale s potřebou prosadit svou osobnost;
- s vysokým sebevědomím;
- který se již s agresivitou setkal na základní škole (buď v roli agresora, svědka nebo oběti);

- pocházející z majetné rodiny nebo z rodiny s významným společenským postavením;
- s psychickým onemocněním nebo s rozvíjející se disociální poruchou osobnosti [15]

3.4 Příčiny kriminálního chování

V této kapitole budeme pozornost věnovat příčinám, které vedou děti a mládež k páchání protiprávních činů. Mezi nejrizikovější patří nedostatky v rodičovské potažmo školní výchově, aktivity, kterým se mládež věnuje ve volném čase a nežádoucí vliv médií. [17]

Kriminalita je výsledkem složité souhry genetických i negenetických faktorů. Vědecká komunita učinila velké kroky směrem k identifikaci různých genetických markerů, které souvisí s kriminálním nebo agresivním chováním. Skutečnost, že vědci objevují genetické složky kriminálního chování, je užitečná pro pochopení lidského chování. [18]

3.4.1 Rodina

„Rodina je považována za nejdůležitější sociální skupinu, ve které člověk žije. V rodině dochází k uspokojování jeho fyzických, psychických a sociálních potřeb. Rodina poskytuje zázemí potřebné ke společenské seberealizaci, je zdrojem zkušeností a vzorců chování, které nemůže získat v jiném prostředí.“ [19, str.155]

Rodinu lze považovat za prostředí, ve kterém vznikají základní normy společnosti, a kde dochází k socializaci dítěte. Významnou roli v rodině hraje úloha rodičů spočívající ve vykonávání dozoru a motivace dítěte ke konání žádoucího chování. Vliv rodiny na dítě postupem času slábne a významnější roli v životě dítěte začínají hrát především vrstevnické skupiny, se kterými se jedinec ztotožňuje. [12]

O tom, že rodina má ve velké míře pozitivní vliv na chování jedince, není pochyb. Někteří autoři ovšem v rodinném prostředí spatřují rizikový faktor ovlivňující delikvenci mládeže. Z pohledu sociálního učení nejsou v rodině přenášeny pouze pozitivní a kladné vzorce učení, ale dítě si osvojuje také hodnoty a způsoby chování podporující delikvenci. Může se tedy také stát, že úloha rodiny selže a stane se zdrojem vzniku psychických problémů potažmo následných sociálně-patologických jevů. K tomu mohou přispívat i **negativní události odehrávající se v rodině**. Může se jednat o rozvod rodičů, vážná nemoc či úmrtí rodiče, ale také přítomnost domácího násilí nebo zneužívání návykových látek. Například rodič, který se chová delikventně, je závislý na návykových látkách, je nezaměstnaný nebo nadměrně užívá alkohol, není pro dospívajícího potomka dobrým vzorem příkladného chování. Je zde vysoká pravděpodobnost, že v období dospívání bude tento jedinec překračovat meze zákona. V rodinách, kde vyrůstají delikventně se chovající mladiství, ve velké míře chybí otec. Dítě tak v rodině postrádá model mužského chování, případně vzor, se kterým se může ztotožňovat. [12,19,20]

Jako další velmi významný faktor ovlivňující delikventní chování mladistvého se v některých kriminologických teoriích a empirických výzkumech vyskytuje **rodičovský dohled**. Dohled ve smyslu, co dítě dělá ve volném čase, s kým se stýká, kde se zdržuje, kdy se vrací domů a v jakém stavu. Obvykle se ukazuje, že rodiče mají tendenci více dohlížet na své dcery než na syny, což může být ukazatel pro vysvětlení nižší delikvenci dívek. V některých výzkumech se jako další rizikový faktor delikvence v oblasti rodiny objevuje **styl výchovy** případně některé jeho další aspekty. Vedle vyjadřování podpory a lásky to může být i zanedbávání dítěte případně fyzické trestání či neadekvátní výchovné praktiky. Užívání fyzického násilí ze strany rodičů nemusí být pouze příčinou delikvence dítěte, ale může být použito jako prostředek trestu po předchozím antisociálním chování. [12,20]

3.4.2 Škola

Nastupuje v dalším průběhu života jedince jako velmi významný socializační činitel. Významným způsobem ovlivňuje osobnost jedince, zasahuje do výchovného procesu a přispívá k jeho individuálním osobnostním dispozicím. Ve školním prostředí se žáci a studenti pohybují v častějších interakcích jak mezi spolužáky, tak se také vytváří vztahy mezi žáky a učiteli. Mezi faktory ovlivňující dítě ve škole nejvíce patří osobnosti jejich učitelů, klima školy a školní třídy. [1,13]

„Skupina vrstevníků sehrává v socializačním procesu dítěte významnou úlohu. Právě v rámci školního prostředí se vytvářejí uvnitř jednotlivých tříd, či napříč i několika ročníky, jisté „subkultury“ se svými rituály, zvláštními způsoby vyjadřování, které významnou měrou ovlivňují postoje, hodnoty, zájmy jejich jednotlivých členů. K navazování významnějších diferencovanějších vztahů k vrstevníkům dochází především v období staršího školního věku.“ [1, s.95]

Škola často vytváří podmínky pro vznik různých subkultur a skupin mládeže, jejichž členové se mnohdy k delikventním činům vybízejí a motivují, a pro které se stává delikventní chování svým způsobem dobrodružným zážitkem. Problém nastává tehdy, kdy k delikvenci dochází častěji a pro člověka se tak stane dominantní normou, která pak vede jedince k dlouhodobé kriminální činnosti. [12]

3.4.3 Vrstevnické skupiny a subkultury

V období puberty, kdy děti hledají samostatnost a vlastní identitu, se od nich stále více očekává, že budou činit svá vlastní rozhodnutí a převzou větší odpovědnost. Jejich potřeba nezávislosti znamená, že rodiče se během školy stávají méně důležitými a děti začínají preferovat kamarády a své vrstevníky. Je přirozenou součástí života, že v průběhu dospívání každý jedinec začíná

navazovat sociální kontakty s lidmi stejného věku a se stejnými zájmy. Pozitivně orientované vrstevnické skupiny, které jsou založené na kamarádkém jednání, mohou přinést do života jedince mnoho pozitivního do průběhu jeho budoucího rozvoje. Jistým nebezpečím jsou však skupiny vrstevníků uznávající spíše negativní směr. Tyto skupiny se vyznačují často asociálním chováním. Škola často vytváří podmínky pro vznik různých subkultur a skupin mládeže. [1,12,21]

„Nároky na konformitu jsou ve vrstevnické skupině mládeže obvykle vyšší než ve všech jiných skupinách. Zahrnují nejen způsob vyjadřování, ale i úpravu zevnějšku, druh preferované hudby, způsob chování k opačnému pohlaví, postoj ke škole, případně k práci, k rodičům, k penězům, k sexualitě, ke kouření, ke drogám, k alkoholu.“ [20, s.83]

3.4.4 Trávení volného času

„Pokud rodiče vědí, kde dítě tráví svůj volný čas, co dělá a s kým, příležitosti k páčání delikventních skutků jsou limitovány.“ [12, s.131]

Mladí lidé se ve volném čase věnují různým aktivitám. Velké množství mládeže se věnuje sportu, plnění školních povinností nebo jiným koníčkům. Jsou zde ale i jedinci, kteří svůj volný čas tráví v nákupních centrech, na diskotékách nebo třeba jen venku. Tyto aktivity ve většině případů provozuje s kamarády. Výzkumy zabývající se problematikou trávení volného času poukazují na rozdíly mezi životními styly mladistvých. Můžeme je zařadit do dvou kategorií. Jedna skupina tráví svůj volný čas s rodinou, druhá upřednostňuje trávení volného času s kamarády. Jedinci, kteří jsou pod častější kontrolou rodičů, mají méně příležitostí k páčání deliktů. Ačkoliv jsou rodinná pouta v období dospívání oslabena, rodičovský dohled a kontrola jsou i nadále důležité činnosti rodičů. Naopak větší zkušenosti s delikvencí mají ti, kteří tráví volno s kamarády. Pravděpodobnost, že budou páchat delikventní skutky, se zvyšuje, schází-li se jedinci s delikventními kamarády. Volný čas delikventní skupiny tráví například

v klubech, hernách, barech a na diskotékách. Na tyto aktivity je potřeba nemalý obnos financí. Skupiny proto často doprovází nedostatek peněz, které si často obstarávají drobnými krádežemi. Získávání finančních prostředků pro zábavu se postupem času stává organizovanější a promyšlenější. [1,12]

3.4.5 Vliv médií

„Média významným způsobem ovlivňují myšlení jedince, jeho jednání, cítění. K výraznějšímu ovlivnění dochází právě u dětí, které jsou v důsledku nedokončeného psychosociálního vývoje z tohoto pohledu zvýšeně ohrožené.“ [1, str.110]

Média (především televize, internet a sociální sítě) mají na dnešní děti a dospívající mládež velký vliv. Čas, který děti a dospívající tráví sledováním televize, je v průměru delší než kterékoliv jiné mimoškolní aktivity. Významně tak ovlivňují jejich životy, chování či formování jejich hodnot a postojů. Jedná se jak o pozitivní ovlivňování, tak o negativní (prezentace mediálního násilí). Což můžeme u mladé generace považovat za velice rizikové. [1,20]

Vliv na zločinnost

„Je třeba si uvědomit, že média nepřinášejí pouze násilné vzory chování, ale také prezentují různé modely životního stylu, které lze v mnoha případech označit za rizikové. Jedná se například o konzumaci alkoholu, jiných návykových látek, kouření, gamblerství apod.“ [1, str.112]

Sdělovací prostředky mohou snadno ovlivnit vnímání, chování a postoje k probírané problematice, která je zobrazována jako běžná, a tudíž může být považována za normální. V dnešní „mediální“ době se velmi snadno stane, že je mládež „vychována televizí“. Přebírá vzory i druhy chování, od kterých by je rodiče odrazovali. Studie prokázaly, že působení televize na děti se dokáže v budoucnu projevit jako násilí na společnost. V USA mladiství pachatelé

násilných trestných činů přiznali, že až třetina akcí, za které byli potrestáni, byla inspirována tím, co viděli předtím v televizi. V České republice mladí lidé stejně jako zbytek populace nejvíce sledují soukromou televizní stanici Nova, jejíž socializační působení je hodnoceno jako nejškodlivější, je podle expertů nejrizikovější v těchto čtyřech škálách „negativních jevů“:

- zlehčování násilí a jeho samoučelné zobrazování;
- nevhodné až vulgární zobrazování sexu a lidského těla, jež poškozuje lidskou důstojnost;
- zobrazování agresivity zaměřené proti některým politickým, náboženským, sociálním či jiným skupinám;
- špatný příklad pro mladé lidi ohrožující jejich psychiku, morálku a sociální vývoj. [19,20]

3.5 Zacházení s delikventními dětmi

Při řešení problematiky kriminality mládeže je zapotřebí brát v potaz věkové kategorie mládeže, jejich psychosociální vývoj, úroveň chování, psychické, rozumové a mravnostní zralosti. Toto jsou aspekty silně ovlivněné prostředím, ve kterém bylo dítě vychovááno. [1]

3.5.1 Možnosti rodinného působení

V dnešní době se ve společnosti setkáváme s rodinami, které ve svých funkcích selhávají. V takových případech je zde zapotřebí profesionální zásah kompetentních institucí. Vždy se jedná o intervenci a zásah do rodinného prostředí z „vnějšku“. V takových případech je nutné vycházet z Listiny základních práv a svobod. Intervenční zásahy ze strany státu se řídí dle ustanovení vycházejících z vnitrostátních právních norem, jako je občanský zákoník či zákon o sociálně-právní ochraně dětí. [1]

3.5.2 Možnosti školy

V souladu s platnou legislativou se uvádí, že „Ředitel základní, střední a vyšší odborné školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole školním poradenským pracovištěm, ve kterém působí zpravidla výchovný poradce a školní metodik prevence, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy. Poskytování poradenských služeb ve škole může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem.“ [22]

Škola hraje stejně jako rodina nezastupitelnou roli v procesu socializace dítěte. Výchovné problémy, se kterými se dítě v prostředí potýká, činí nemalé potíže. Za účelem zvládnutí výukových a výchovných problémů žáků byla vytvořena síť poradenských služeb. [1]

- **Výchovný poradce.** Tato funkce je zpravidla vykonávána specialistou pracujícím v oblasti pedagogiky či speciální pedagogiky a psychologie. Výchovný poradce představuje základní složku školního poradenského pracoviště. Tato funkce je povinně zřízena na každé základní a střední škole. Podle zákona č. 561/2004 Sb. §21 mají žáci právo na informace a také na poradenskou pomoc, která jim musí být školou poskytnuta, a to v oblasti týkající se vzdělávání podle školského zákona. Dále podle tohoto zákona mají právo na informaci také rodiče nezletilých dětí a rodiče zletilých žáků a studentů, kteří plní vyživovací povinnost. [1,23,24]

- **Školní metodik prevence.** Je to pedagog vyškolený i jako speciální pedagog nebo psycholog, přičemž jeho hlavním zaměřením je problematika rizikového chování a sociální patologie. Činnost školního metodika prevence se neobejde bez spolupráce dalších školních pracovníků, především pak třídních učitelů, kteří znají kolektiv žáků a studentů nejlépe a mohou tak být nápomocni při rozpoznávání vzniku sociálně nežádoucích jevů. Mezi metodické

a koordinační činnosti metodika prevence patří koordinace a příprava preventivních programů školy zaměřených na záškoláctví, nekriminální a kriminální chování dále závislosti, násilí a dalších sociálně-patologických jevů. Dále se jedná o vzdělávání pedagogů školy v oblasti prevence rizikového chování, které spočívají především ve spolupráci s třídními kolektivy. Informační činnost metodika prevence zahrnuje poradenské činnosti, informování ostatních pracovníků školy o preventivních aktivitách školy a interpelaci jejich výsledků. [1,11]

V příloze vyhlášky č. 72/2005 Sb. se popisuje také činnost dalších subjektů pracujících v oblasti prevence a poskytování poradenských služeb ve školách. Jedná se o školního psychologa a speciálního pedagoga. Ani jedna z těchto funkcí není povinně zřizována na českých školách. [1,23]

3.5.3 Další subjekty odborné péče

Práce subjektů školní poradenské péče v některých případech nutně vyžaduje součinnost a aktivní spolupráci s dalšími subjekty poskytující odbornou péči v oblasti zacházení s delikventní mládeží. Jedním z takových subjektů je odbor sociálně-právní ochrany dítěte, který poskytuje součinnost v situacích, kdy školní subjekty nedokážou svými silami zabezpečit spolupráci s rodiči problémových dětí. Poskytnutí sociálně-právní ochrany se zajišťuje, pokud se jedná o situace, kdy děti zanedbávají školní docházku, hrubě porušují školní řád, užívají alkohol či návykové látky, dopouští se drobných majetkových krádeží, opakovaně páchají přestupky nebo jinak narušují občanské soužití. Dále to mohou být situace, kdy dítě opakovaně utíká od rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu. [1,25]

Další subjekt pracující v oblasti prevence sociálních deviací je Policii ČR, která prostřednictvím svých příslušníků realizuje prevenci na úrovni krajských

ředitelství Policie ČR. Při své práci využívají všechny dostupné prostředky a metody. Cílem jejich práce je předcházení kriminalitě, které probíhá prostřednictvím různých projektů, přednášek či besed, a to po celé České republice. V oblasti výchovného a preventivního působení spolupracují školy také s nestátními neziskovými organizacemi, které se věnují výchovným, preventivním a vzdělávacím aktivitám. Jejich činnost zahrnuje také zajištění péče o volný čas dětí. Jde o rozšiřování zájmových aktivit, kterými vedou děti k efektivnímu trávení volného času, který má velký význam z hlediska prevence sociálních deviací. [1,26]

3.6 Prevence kriminálního chování

Prevenici kriminálního chování zahrnuje aktivity, které směřují ke snížení kriminální činnosti a zmírnění závažnosti trestných činů. Slouží také k zjištění příčin protiprávního jednání a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Prevence kriminality zahrnuje různé druhy opatření. Jedná se o sociální prevenci, situační prevenci a pomoc obětem trestných činů. Prevence souvisí s působením dalších sociálně-patologických jevů, mezi které patří například různé formy závislostí. Cílovou skupinou preventivních opatření mohou být děti a mladiství (především jedinci s poruchami chování, pocházející z disfunkčních rodin, zneužívání a týraní v rodinách, selhávající ve školách) dále pak populace všech rodičů v komunitě, a především jsou cílovou skupinou obecně všichni občané státu. [20,27,28]

Preventivní politika

Politika prevence kriminality má v České republice dlouholetou tradici, neboť je zde prakticky od samotného počátku, tj. od roku 1993, kdy se prevence kriminality začala ve státě formulovat jako nedílná součást vládní politiky. [27]

Jako preventivní politiku si můžeme představit ofenzivní „boj“ proti sociálně-patologickým jevům, spočívající v eliminaci a snižování motivů a příležitostí k páčání trestných činů. Mezi subjekty preventivní politiky lze zařadit mimo orgánů činných v trestním řízení (systém justice, policie, státní zastupitelství, soudy), i jiné instituce, jako jsou např. zájmová sdružení občanů a podnikatelské subjekty. [27, 29]

3.6.1 Struktura prevence kriminality

Je složena z několika částí. Mezi ně patří sociální prevence, situační prevence, prevence viktimmnosti a pomoc obětem trestných činů

- **Sociální prevence.** Jedná se o aktivity, prostřednictvím kterých dochází k ovlivňování procesů socializace a sociální integrace. Dále je to činnost zaměřená na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, které jsou považovaných za klíčové příčiny páčání trestné činnosti. Je tedy orientovaná spíše na osobu pachatele (i potencionálního). Mezi prostředky sociální prevence lze zařadit opatření zaměřená na rodinu, vzdělávání a také výchovu. [6,29]

- **Situační prevence.** Zaměřuje se na kriminalitu jako takovou, která je chápána jako „produkt“ motivace a příležitostí. Podstatou situační prevence je tak minimalizace kriminogenních podmínek prostřednictvím režimových, fyzických a technických opatření. Úspěšnost situační prevence je vysoká, ovšem pouze pokud jsou vhodně zvolena opatření a také finanční a personální prostředky do ní vložené. Odpovědnost za situační prevenci nesou obce a jejich jednotliví občané a ve vymezených kompetencích také Ministerstvo vnitra a Policie České republiky. [6,29]

- **Prevence viktimnosti a pomoc obětem trestných činů.** Jedná se o zdravotní, sociální, právní a technické poradenství, které probíhá individuálně nebo skupinově. Užívají se metody sociální a situační prevence, které se dělí podle míry ohrožení. Jde o primární, sekundární a terciální úroveň. [6,29]

3.6.2 Úrovně preventivních aktivit

Úrovně preventivních aktivit se dělí podle subjektů, kterým jsou tato opatření adresována. Rozdělují se na:

- **Primární prevenci.** Je zaměřena na širokou veřejnost. Převážně je pozornost orientovaná na pozitivní ovlivňování dětí a mládeže. Tato úroveň prevence zahrnuje výchovné, vzdělávací, zdravotní, volnočasové a poradenské aktivity. Těžiště primární prevence stojí na pozitivním působení rodin a škol. [6,27]

- **Sekundární prevenci.** Své aktivity cílí na rizikové jedince či skupiny osob, u kterých je předpoklad, že budou v budoucnu páchat trestnou činnost nebo se stanou oběťmi trestných činů. Cílenou skupinou jsou také osoby jinak ohrožené. Do této skupiny patří jedinci bojující s různými formami závislostí (drogová, alkoholová), osoby problémové v oblasti záškoláctví, nezaměstnanosti, extrémismu. Tato úroveň prevence je zaměřena i na rizikové faktory sociálního prostředí a sociálních vztahů, ve kterých ohrožené osoby žijí. [5,6,29]

- **Terciální prevenci.** Je zaměřena na resocializaci kriminálně narušených osob a předcházení kriminální recidivě. Resocializace v takových případech zahrnuje například pomoc při hledání zaměstnání a bydlení, poskytování rodinného poradenství a motivování pro vzdělávání a získání odborné kvalifikace apod. Hlavním cílem je udržet dosažené výsledky z předchozích intervencí a pracovat na zlepšení nefunkčních sociálních podmínek. [6,29]

3.6.3 Organizace prevence kriminality v České republice

Prevence kriminality se v České republice dělí do následujících úrovní:

- **Meziresortní úroveň.** Organizaci, koordinaci a metodiku prevence kriminality má na meziresortní úrovni ve své kompetenci Republikový výbor pro prevenci kriminality, v jehož čele předsedá ministr vnitra. Mezi hlavní činnosti tohoto výboru patří vytváření a sjednocování koncepcí preventivní politiky vlády České republiky, stanovuje a předkládá vládě strategii prevence kriminality pro stanovené období a dohlíží na vyhodnocení cílů a úkolů vyplývajících z této strategie. V neposlední řadě má ve své kompetenci také vyřizování a schvalování žádostí o dotace v rámci programů prevence kriminality pro územní samosprávné celky. [6,29]

- **Resortní úroveň.** Na této úrovni vycházejí programy prevence kriminality z věcné působnosti ministerstev, a proto se nezapojují všechny resorty stejně intenzivně. V sociální prevenci se realizuje především Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo zdravotnictví. V situační prevenci nejvíce Ministerstvo vnitra a do problematiky viktimologické prevence zasahuje nejvíce Ministerstvo vnitra, školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo zdravotnictví. [6,29]

- **Místní úroveň.** Systém prevence na místní úrovni je soustředěn na orgány veřejné správy, policii, nevládní organizace a další instituce fungující v obcích. Smyslem prevence kriminality na této úrovni je působení v oblasti sociální a situační prevence, a to s ohledem na místní situaci, potřeby a možnosti. Odpovědnost za realizaci preventivních opatření měst a obcí nesou obecní zastupitelstva v čele s jejich starostou. [6,29]

4 METODIKA

V této kapitole se věnujeme popisu postupu, který byl použit pro získání dat použitých v praktické části.

4.1 Popis výzkumného šetření

Pro účely zpracování praktické části této bakalářské práce jsme zvolili metodu kvantitativního výzkumu, který byl realizován prostřednictvím anonymního nestandardizovaného dotazníkového šetření. Finální podoba dotazníku je uvedena v příloze číslo 1. Tato metoda šetření byla vybrána z důvodu možnosti oslovení většího počtu respondentů – studentů středních škol na Kladně. Výzkumné šetření bylo zahájeno 4. 1. 2021 a ukončeno bylo 26. 3. 2021.

4.2 Stanovení výzkumného vzorku

Podmínkou pro výběr respondentů byla plnoletost studentů, mezi které byl dotazník distribuován. Zkoumání bylo realizováno u studentů posledních ročníků oslovených středních škol, přičemž respondenti nebyli limitováni pohlavím ani druhem studované střední školy. Byli osloveni ředitelé a zástupci středních škol na Kladně, kteří mezi respondenty rozeslali online dotazník umístěný na elektronickém portálu www.docs.google.com. Osloveny byly tyto školy: Kladenská soukromá střední odborná škola (1. KŠPA, s. r. o.), Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Kladno, Dubská, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Kladno, Střední hotelová škola Kladno, Gymnázium Kladno a Sportovní gymnázium Kladno. Pro zachování anonymity nebyli respondenti tázáni, na které z těchto škol studují, byly pouze tázáni na druh studované střední školy.

Z řad studentů středních odborných škol jsme získali 41 respondentů, což představovalo 44,6 %. Studentů středních odborných učilišť jsme k šetření získali

30, což představovalo 32,6 % a studentů gymnázií jsme získali 21, což představovalo 22,8 %. Celkově jsme k výzkumnému šetření získali 92 respondentů z řad studentů posledních ročníků středních škol.

4.3 Výzkumný nástroj

Jako výzkumný nástroj pro zpracování praktické části bakalářské práce jsme vytvořili nestandardizovaný anonymní dotazník skládající se ze dvou částí, anamnestické a vlastní. Před samotným dotazníkem byla respondentům zaslána instruktaž, ve které popisujeme účel distribuce dotazníku a rovněž zmiňujeme příslib anonymity. Otázky byly vytvořeny na základě námi stanovených hypotéz a cílů práce.

V anamnestické části dotazníku byly formou uzavřených otázek zjištěny základní údaje o dotazovaných, tj. jejich pohlaví, věk, druh střední školy, kterou právě studují a sociální prostředí, ve kterém žijí. Ve vlastní části dotazníku bylo vytvořeno 12 uzavřených otázek 4 polootevřené otázky.

Otázky ve vlastní části dotazníku byly zaměřeny na zjištění postojů studentů k problematice kriminality, na zdroje, ze kterých studenti nejčastěji získávají informace o kriminalitě, na realizaci preventivních programů na středních školách a také jsme se zaměřili na zkušenost s ilegálními drogami a jejich výskyt v blízkém okolí respondentů a také na další trestné činy související s problematikou kriminality mládeže na Kladně.

4.4 Stanovení hypotéz

Pro účely bakalářské práce jsme si stanovili následující hypotézy:

HYPOTÉZA 1: *Předpokládáme, že více než 50 % respondentů bude zastávat negativní postoj proti jakékoliv formě kriminálního chování.*

HYPOTÉZA 2: *Předpokládáme, že nelegální drogu vyzkoušelo více chlapců než dívek.*

HYPOTÉZA 3: *Předpokládáme, že více než 50 % respondentů se setkává s užíváním nelegálních drog ve svém nejbližším sociálním okolí.*

5 VÝSLEDKY

V této kapitole se věnujeme vyhodnocení získaných dat z dotazníkového šetření a dále vyhodnocení cílů práce a stanovených hypotéz.

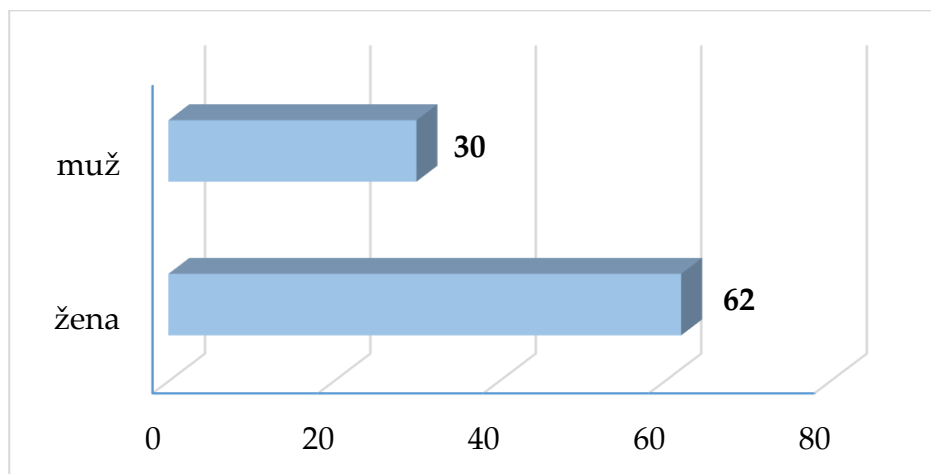
5.1 Vyhodnocení dat z dotazníkového šetření

Nejprve uvádíme otázky, které byly položeny respondentům, následně jsou vypsány výběry z variant a poté jsou všechny odpovědi respondentů zaneseny do grafů. Všechny otázky a grafy jsou označeny pořadovými čísly, na které se budeme v další části práce odvolávat.

5.1.1 Vyhodnocení anamnestické části

Otázka č. 1: Jaké je Vaše pohlaví?

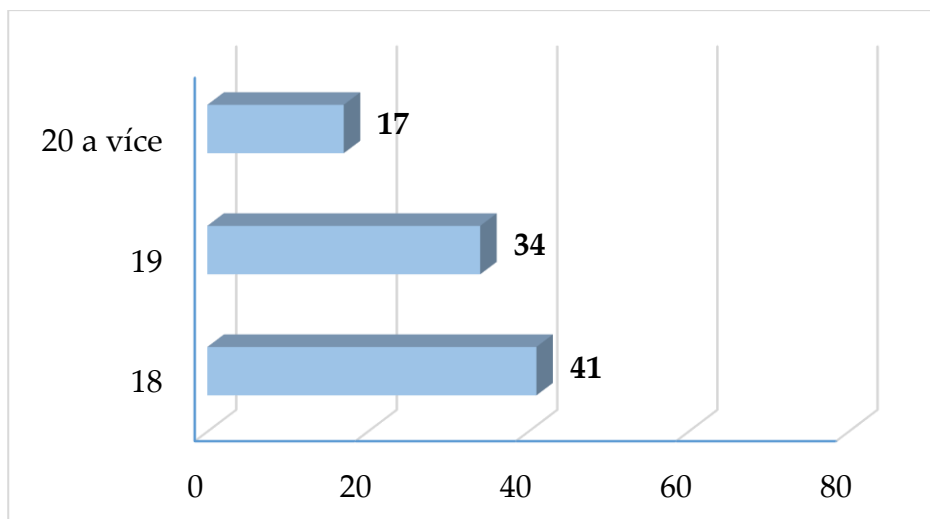
- žena   muž

Obrázek 3 – Pohlaví respondentů (zdroj: vlastní)

Otázka č. 2: Kolik je Vám let?

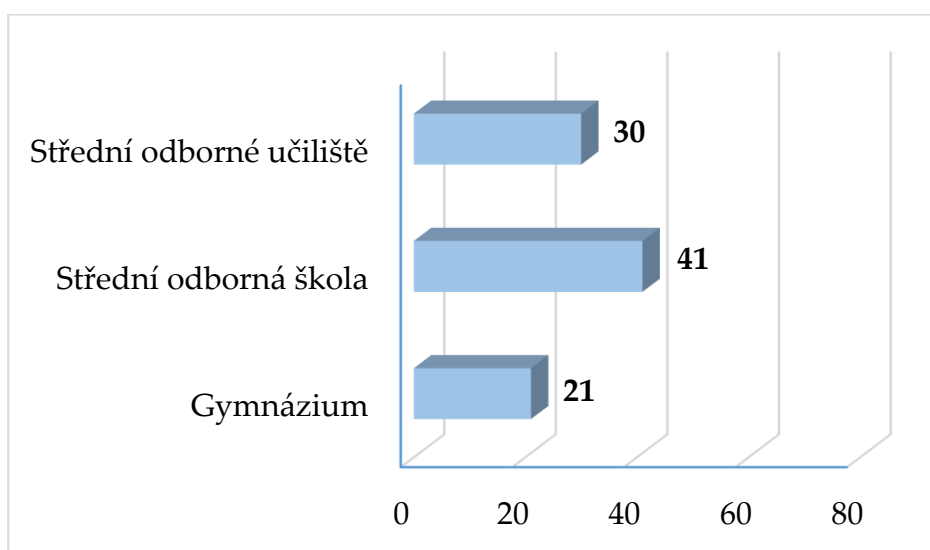
- 18   19   20 a více

Obrázek 4 – Věk respondentů (zdroj: vlastní)

Otázka č. 3: Jakou školu studujete?

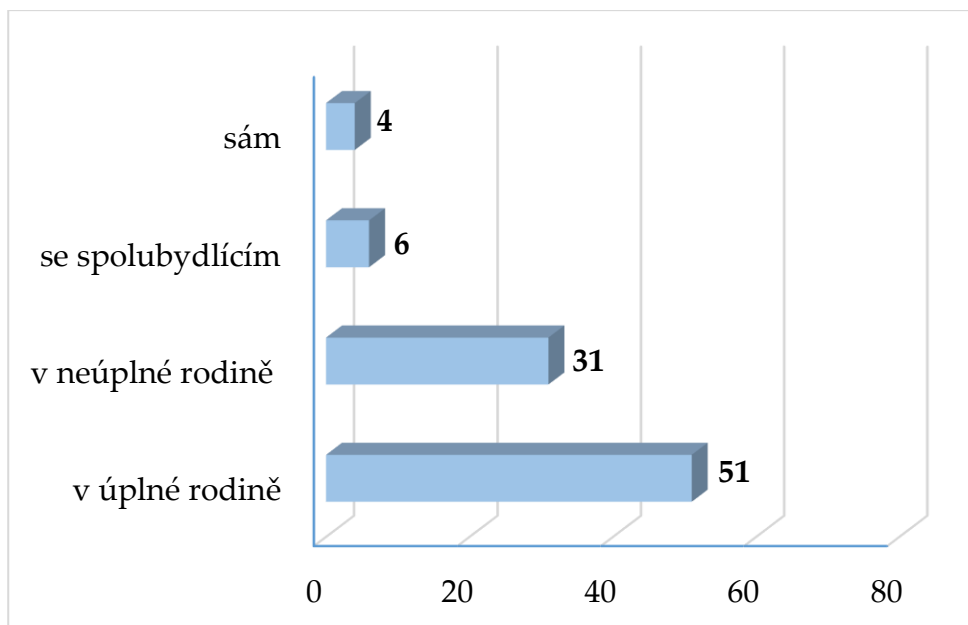
- Gymnázium   Střední odborná škola   Střední odborné učiliště

Obrázek 5 – Druh studované střední školy (zdroj: vlastní)

Otázka č. 4: V jakém sociálním prostředí žijete?

- v úplné rodině
- v neúplné rodině (žijí pouze s matkou, otcem, prarodiči apod.)
- se spolubydlícím   sám

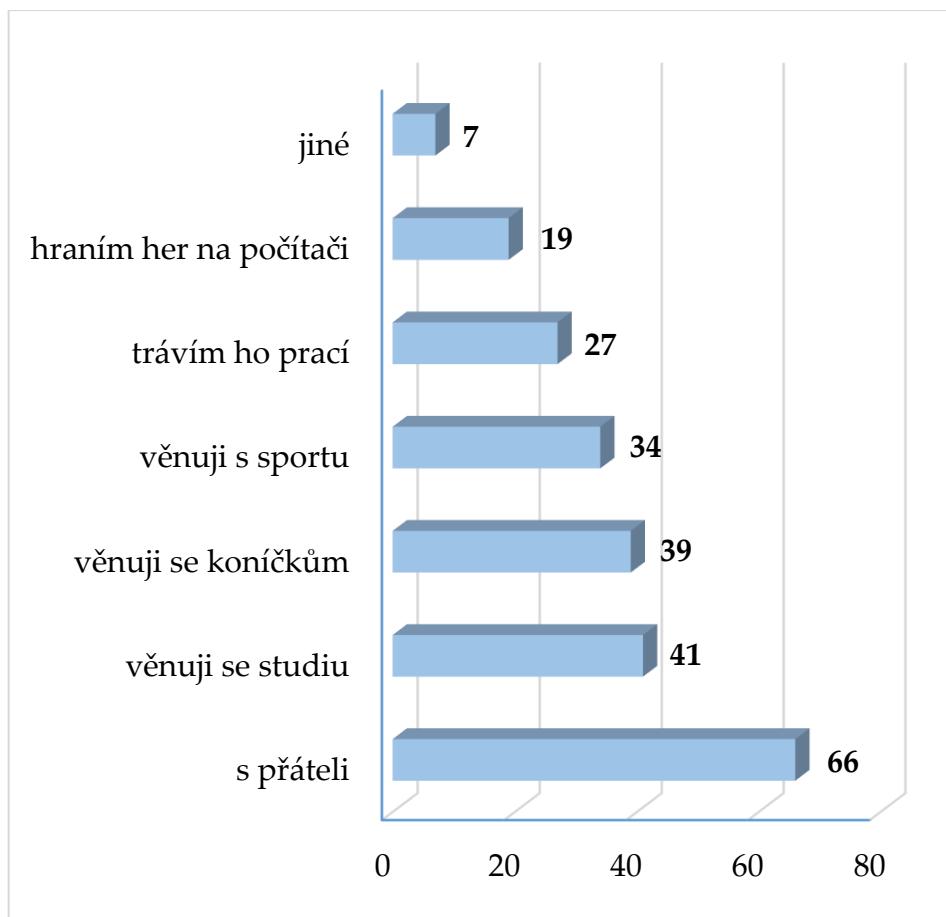
Obrázek 6 – Sociální prostředí respondentů (zdroj: vlastní)

Z anamnestické části dotazníku vyplívá, že z celkového počtu 92 respondentů vyplnilo dotazník 62 žen (67,4 %) a 30 mužů (32,6 %), přičemž nejpočetnější skupinou byli respondenti ve věku 18 let a to 41 respondentů (44,6 %). Nejčastějším sociálním prostředím dotazovaných respondentů byla úplná rodina s 55,4 %.

5.1.2 Vyhodnocení vlastní části dotazníku

Otázka č. 5: **Jak trávíte svůj volný čas? (můžete označit vícero možností)**

- s přáteli
- věnuji se studiu
- věnuji se koníčkům
- věnuji se sportu
- trávím ho prací
- hraním her na počítači
- jiné, uveďte jaké _____

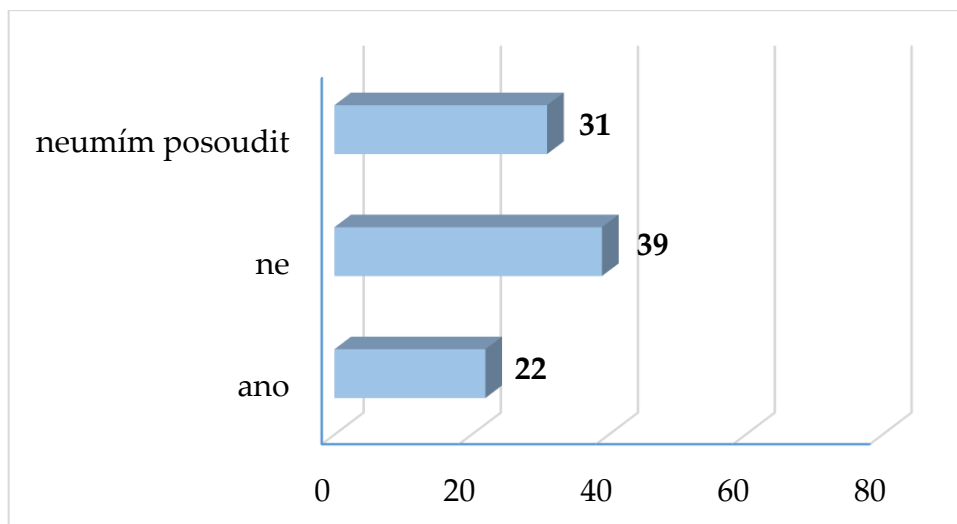

Obrázek 7 – Trávení volného času (zdroj: vlastní)

U odpovědi „jiné“ 4 respondenti uvedli, že volný čas tráví s partnerem či partnerkou, 1 respondent uvedl, že volný čas tráví s rodinou, další respondent odpověděl, že se dívá na seriály a jako poslední odpověď 1 respondent uvedl, že chodí ven se psy.

Otázka č. 6: **Domníváte se, že je ze strany školy věnován dostatečný prostor pro vzdělávání v problematice související s kriminalitou?**

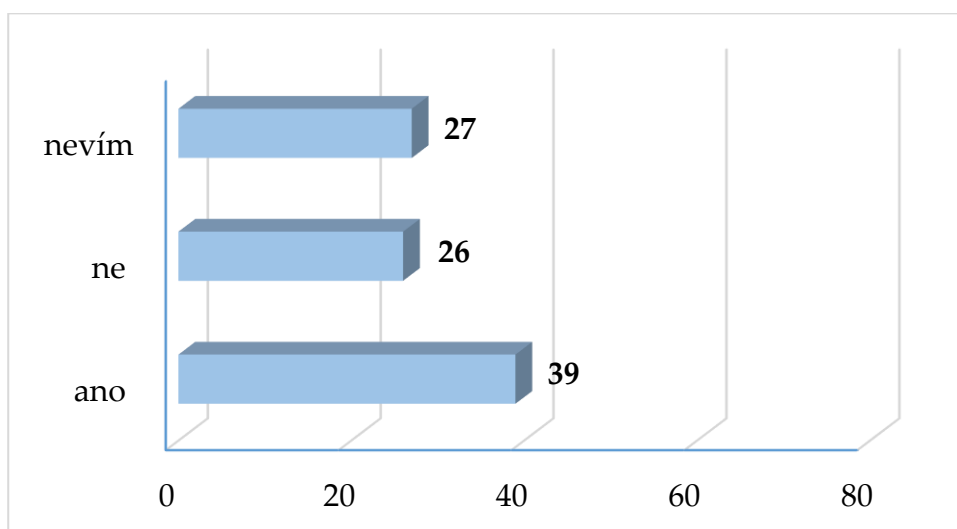
- ano   ne   neumím posoudit

Obrázek 8 – Vzdělávání v problematice související s kriminalitou (zdroj: vlastní)

Otázka č. 7: Probíhají na Vaší škole nějaké preventivní programy?

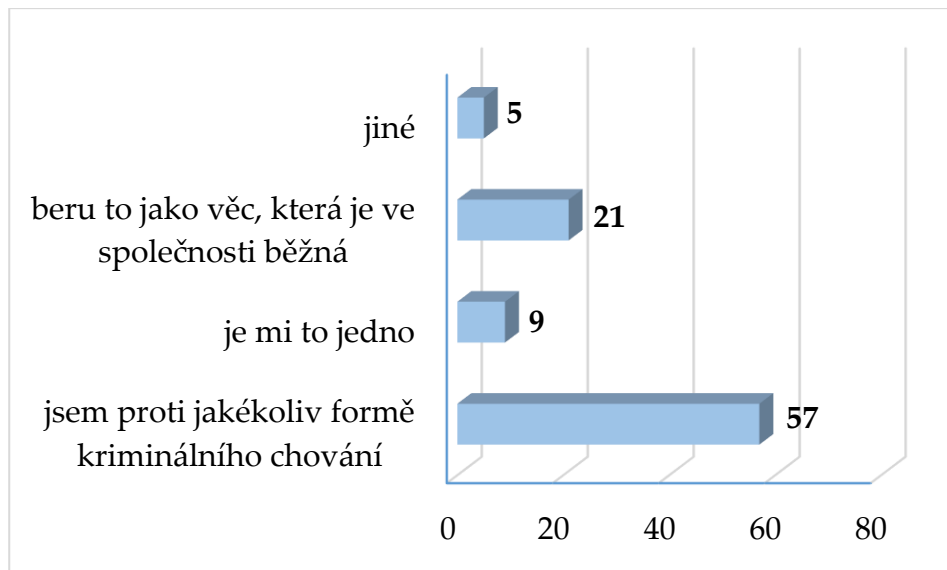
- ano   ne   nevím

Obrázek 9 – Preventivní programy na školách (zdroj: vlastní)

Otázka č. 8: Jaký je Váš názor na kriminalitu?

- jsem proti jakékoliv formě kriminálního chování
- je mi to jedno
- beru to jako věc, která je ve společnosti běžná
- jiné, uveďte jaký _____

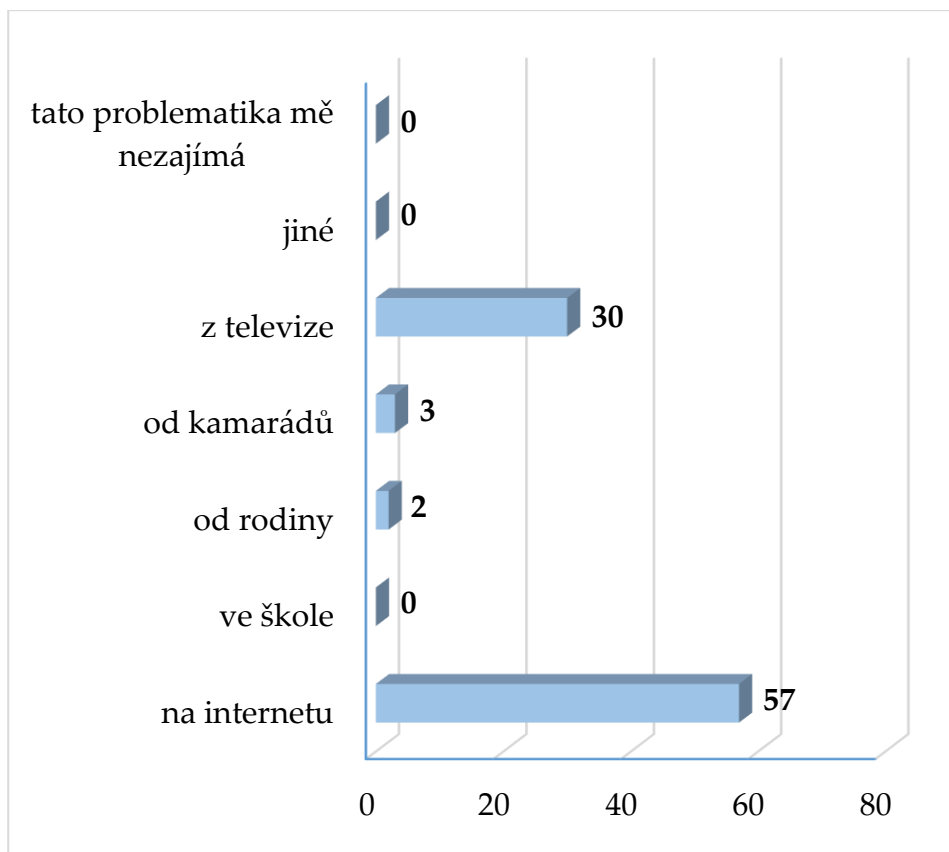

Obrázek 10 – Názor respondentů na kriminalitu (zdroj: vlastní)

Pod možnost „jiné“ 2 respondenti uvedli, že proti kriminalitě není dostatečně bojováno, další 2 odpověděli, že jsou proti závažným formám kriminality, poslední odpověď pod touto možností byla: „Dle mého názoru je kriminalita něčím, co tu bude ještě dost dlouho. Já osobně jsem proti kriminalitě, avšak všichni lidé nejsou stejného názoru. Takže si myslím, že pro „vymýcení či zlepšení“ kriminality bude třeba většího uvědomění v lidech samotných, a nejen kvůli tomu, že to někdo řekl. Někteří lidé však zákony nemají v úmyslu respektovat, proto jsou zavedena trestná opatření, avšak se domnívám, že tato řešení jsou pouze dočasná.“

Otázka č. 9: Kde se nejčastěji dozvídáte informace týkající se kriminality?

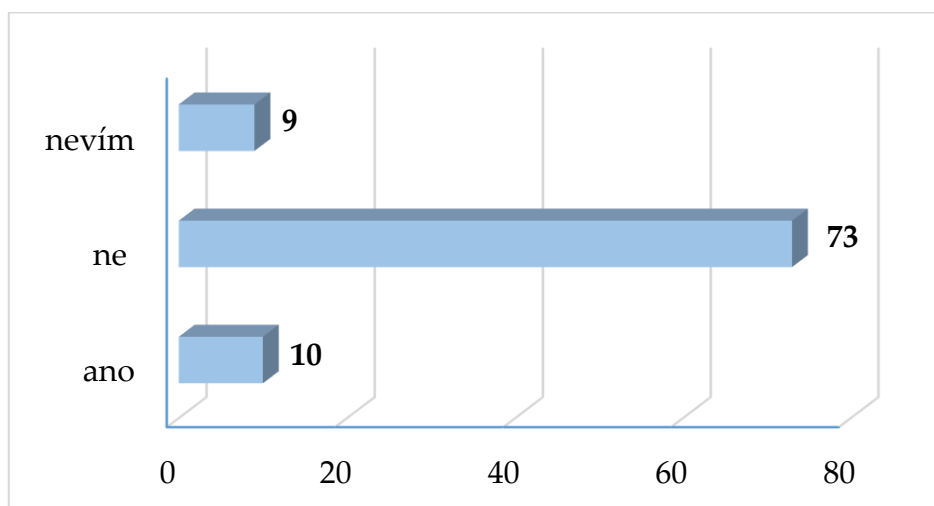
- na internetu   ve škole
- od rodiny   od kamarádů
- z televize
- tato problematika mě nezajímá
- jiné, uveďte jaké _____

Obrázek 11 – Zdroje informací o kriminalitě (zdroj: vlastní)

Otázka č. 10: **Spáchal někdo z Vašich rodičů nějaký trestný čin?**

ano   ne   nevím

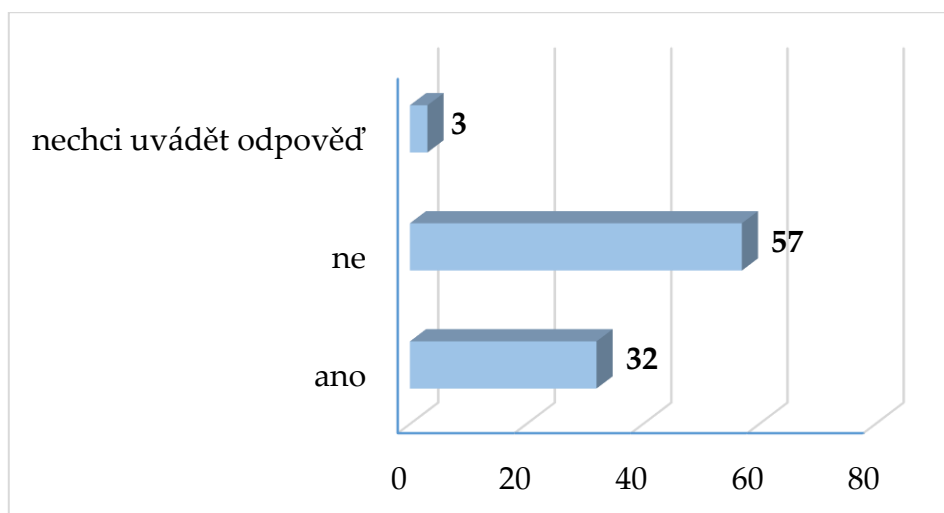

Obrázek 12 – Trestná činnost rodičů (zdroj: vlastní)

Otázka č. 11: **Užil/a jste někdy nelegální drogu?**

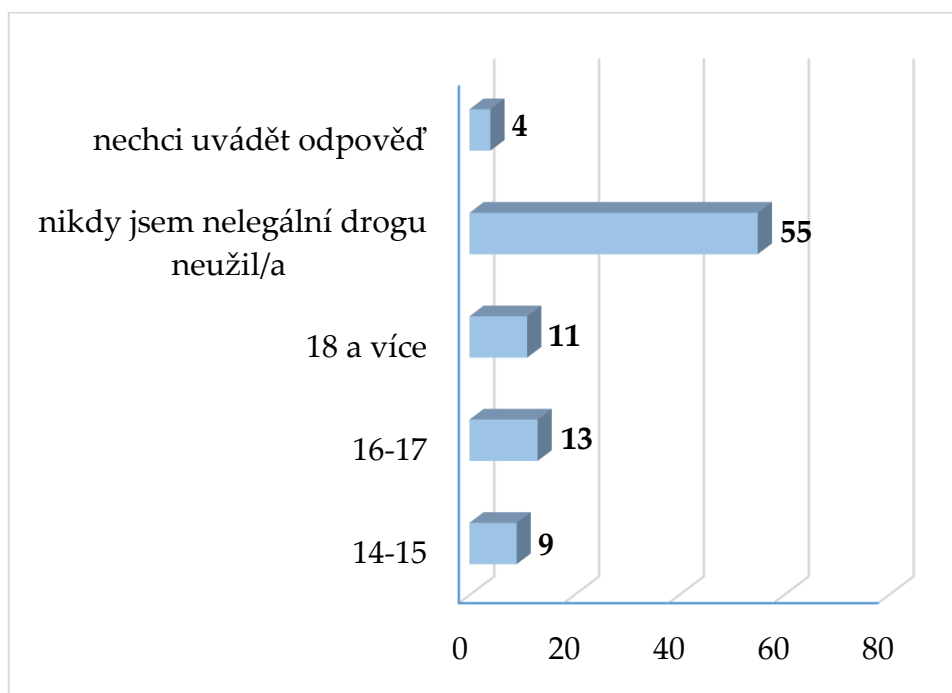
- ano   ne   nechci uvádět odpověď

Obrázek 13 – Zkušenost s nelegálními drogami (zdroj: vlastní)

Otázka č. 12: **V kolika letech jste poprvé užil/a nelegální drogu?**

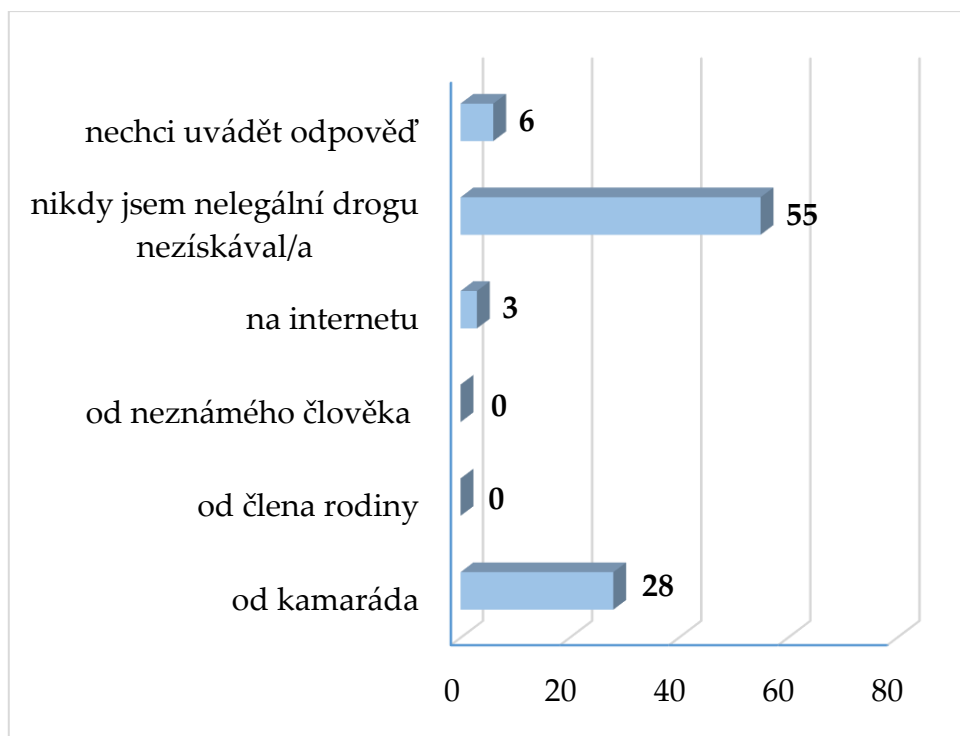
- 14-15   16-17   18 a více
 nikdy jsem nelegální drogu neužil/a
 nechci uvádět odpověď

Obrázek 14 – Věk při první zkušenosti s drogou (zdroj: vlastní)

Otázka č. 13: **Od koho jste nelegální drogu získal/a?**

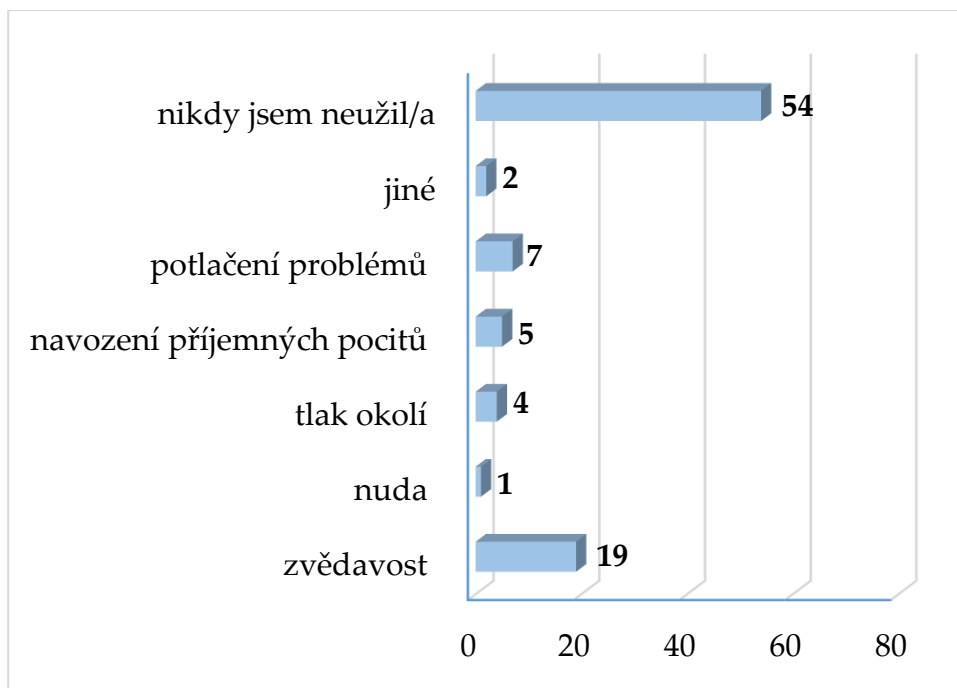
- od kamaráda
- od člena rodiny
- od neznámého člověka
- na internetu
- nikdy jsem nelegální drogu nezískával/a
- nechci uvádět odpověď

Obrázek 15 – Zdroj získávání drog (zdroj: vlastní)

Otázka č. 14: **Pokud už jste někdy zkusil/a nějakou drogu mimo alkoholu a cigaret, jaké Vás k tomu vedly důvody?**

- zvědavost
- nuda
- tlak okolí
- navození příjemných pocitů
- potlačení problémů
- nikdy jsem neužil/a
- jiné, vypiš _____

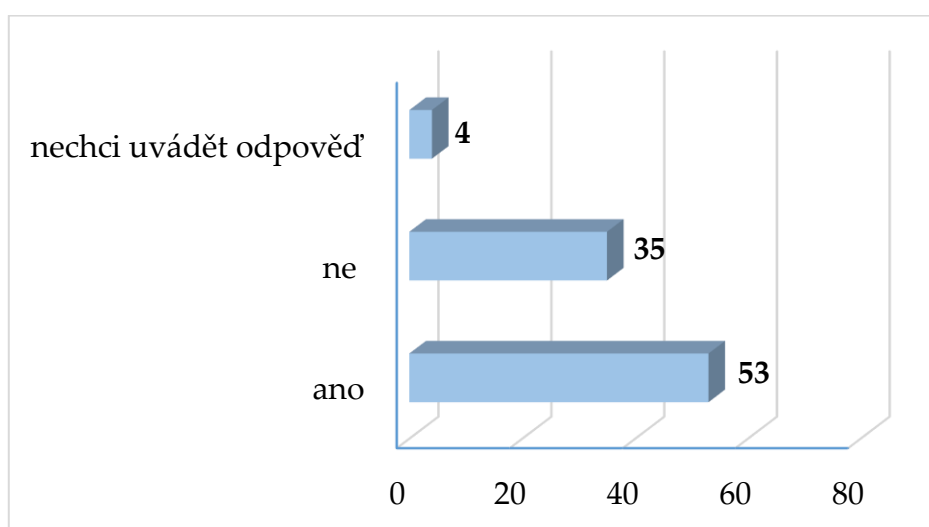

Obrázek 16 – Důvody vedoucí k vyzkoušení drog (zdroj: vlastní)

U možnosti „jiné“ 1 respondent uvedl odpověď: „Bylo mě 18 a začalo se řešit s policií, že ho někdo udal a v republice nás bylo 87 dívek, které vydíral o intimní věci“ a 2. respondent uvedl: „Jednou ze zvědavosti jsem zkusil LSD“

Otázka č. 15: **Setkáváte se s užíváním nelegálních drog ve Vašem nejbližším sociálním okolí (kamarádi, spolužáci, rodina...)?**

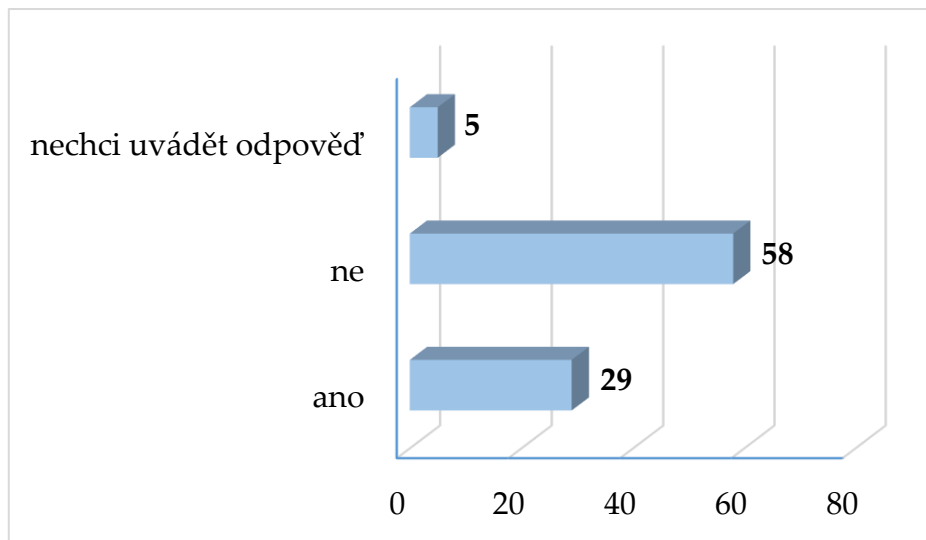
ano   ne   nechci uvádět odpověď

Obrázek 17 – Výskyt užívání drog v nejbližším sociálním okolí (zdroj: vlastní)

Otázka č. 16: **Stal/a jste se někdy obětí počítačové kriminality? (vydírání, podvody, aj.)**

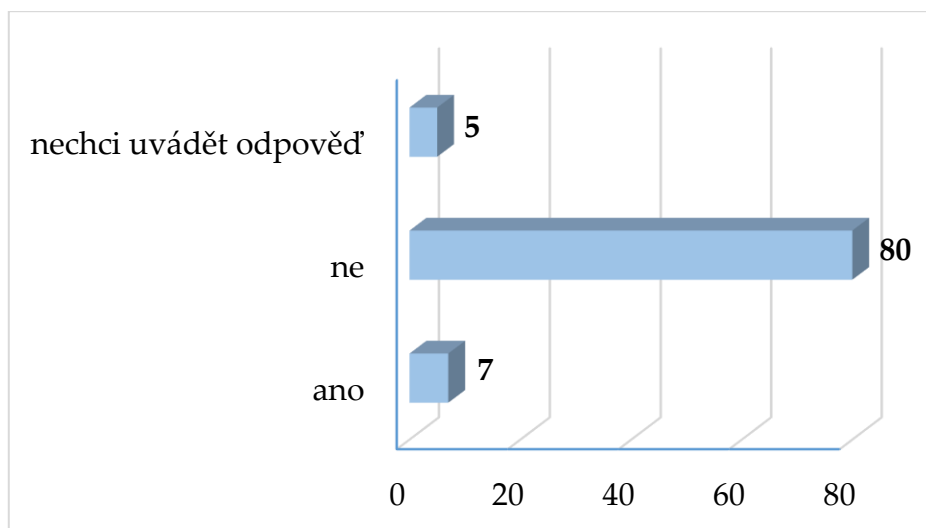
ano   ne   nechci uvádět odpověď

Obrázek 18 – Oběti počítačové kriminality (zdroj: vlastní)

Otázka č. 17: **Stal/a jste se někdy Vy sám/sama pachatelem počítačové kriminality? (např. vydírání, podvody, aj.)**

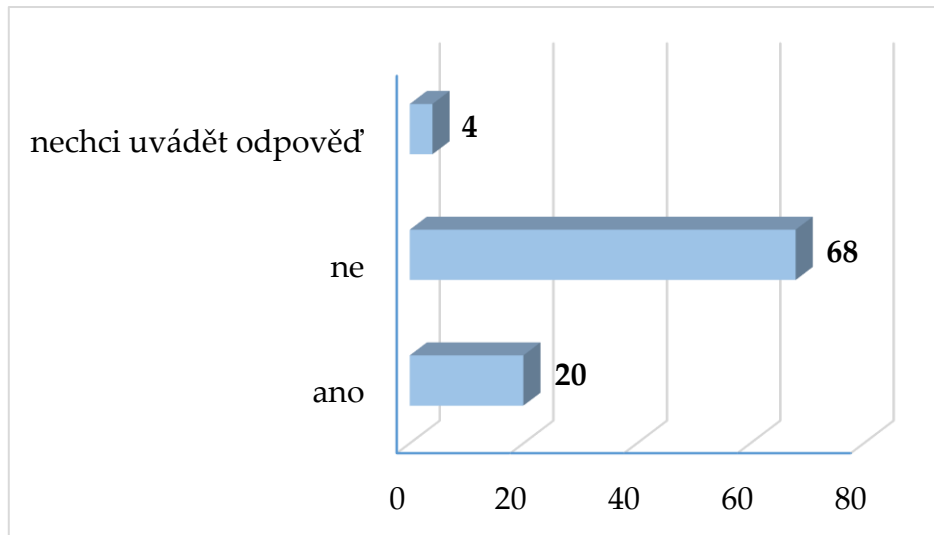
ano   ne   nechci uvádět odpověď

Obrázek 19 – Pachatelé počítačové kriminality (zdroj: vlastní)

Otázka č. 18: **Setkal/a jste se ve vašem blízkém okolí s někým, kdo spáchal trestný čin spojený s počítačovou kriminalitou?**

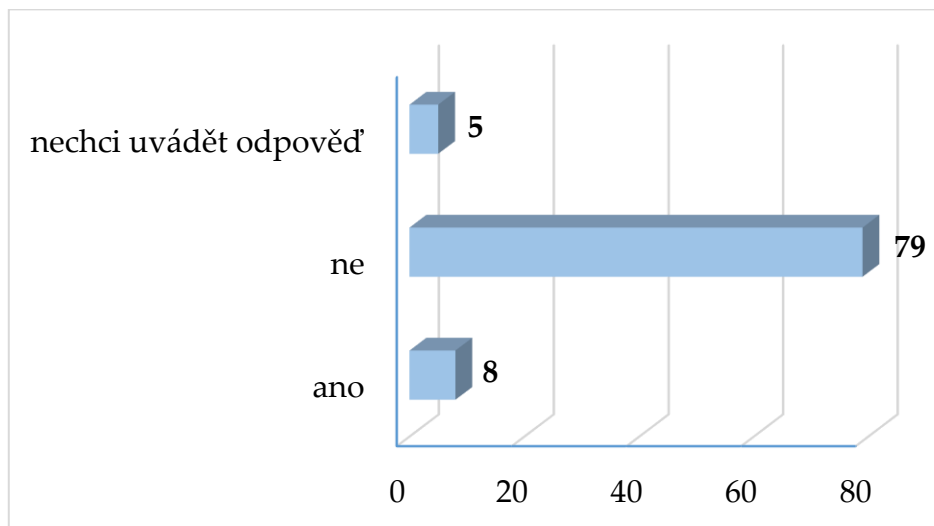
ano   ne   nechci uvádět odpověď

Obrázek 20 – Kontakt s pachatelem počítačové kriminality (zdroj: vlastní)

Otázka č. 19: **Použil/a jste někdy násilí, které by překročilo rámec zákona?**

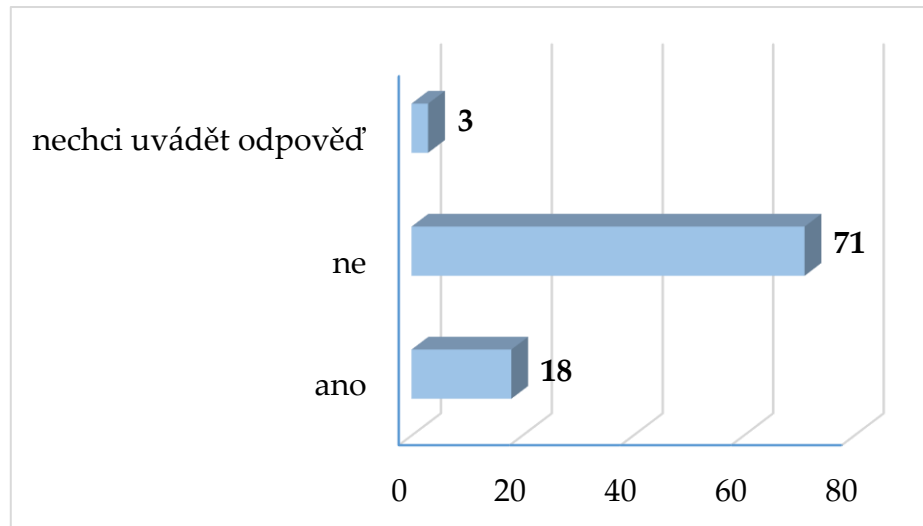
ano   ne   nechci uvádět odpověď

Obrázek 21 – Násilí překračující rámec zákona (zdroj: vlastní)

Otázka č. 20: **Spáchal/a jste někdy nějaký jiný trestný čin? (krádež, ničení majetku, aj.)**

ano   ne   nechci uvádět odpověď

Obrázek 22 – Jiné spáchané trestné činy (zdroj: vlastní)

5.2 Vyhodnocení cílů práce

V bakalářské práci jsme si stanovili několik cílů. Prvním cílem bylo zpracovat ucelený náhled na problematiku kriminálního chování mládeže. V teoretické části jsme se zaměřili na popsání důležitých pojmů souvisejících s touto problematikou, čímž se nám podařilo kompletně obsáhnout zadaný cíl.

Druhým cílem práce bylo zmapovat situaci studentů středních škol na Kladně a jejich vztah ke kriminalitě. Na tento cíl jsme se zaměřili u několika otázek v dotazníkovém šetření. Zmapování situace studentů středních škol se věnovala otázka č. 5, kde byli respondenti tázáni, jak tráví svůj volný čas. Blíže viz obrázek č. 7 na straně 37. Vztah respondentů ke kriminalitě byl následně zjišťován u otázky č. 8. Blíže viz obrázek č. 10 na straně 39. S touto otázkou souvisí i hypotéza č. 1. Dále otázka č. 9, ve které respondenti odpovídali, kde se nejčastěji dozívají informace týkající se kriminality. Blíže viz obrázek č. 11 na straně 40.

V otázce č. 11 jsme se věnovali problematice užívání drog. Blíže viz obrázek č. 13 na straně 41. Dále u otázek č. 16 a 17 jsme se zaměřili na počítačovou kriminalitu. Blíže viz obrázky č. 18 a 19 na straně 44. V otázce č. 19 byli respondenti tázáni na kriminalitu násilnou. Blíže viz obrázek č. 21 na straně 45 a v otázce č. 20 jsme zjišťovali, zda respondenti nespáchali jiný trestný čin, jako například krádež, ničení majetku aj. Blíže viz obrázek č. 22 na straně 46.

Třetím cílem práce bylo verifikovat či falzifikovat stanovené hypotézy. V práci jsme stanovili 3 hypotézy, které jsme na základě dat získaných z dotazníkového šetření vyhodnotili. Vyhodnocením hypotéz se blíže zabýváme v následující podkapitole.

Čtvrtým cílem práce bylo provést analýzu výsledků dotazníkového šetření na základě statistického zpracování a následně uskutečnit komparaci námi získaných výsledků s výsledky jiných autorů. Analýza výsledků byla zpracována u každé otázky z dotazníkového šetření a jejich následná komparaci s výsledky jiných autorů byla vytvořena v praktické části práce, konkrétně v kapitole diskuse.

Pátým cílem práce bylo zhodnotit získané výsledky a navrhnout opatření a doporučení pro praxi. Výsledky práce jsou zhodnoceny a popsány v kapitole diskuse a v závěru této práce popisujeme doporučení a opatření, která vyplývají z dotazníkového šetření.

5.3 Vyhodnocení hypotéz

HYPOTÉZA 1: *Předpokládáme, že více než 50 % respondentů bude zastávat postoj proti jakékoliv formě kriminálního chování.*

S hypotézou 1 souvisela otázka č. 8.

V otázce č. 8 jsme zjišťovali názor respondentů na problematiku kriminality. Na otázku odpovědělo 57 dotazovaných (61,9 %), že jsou proti jakékoliv formě kriminálního chování. Dalších 21 respondentů (22,8 %) odpovědělo, že kriminalitu berou jako věc, která je ve společnosti běžná, 9 respondentů (9,8 %) uvedlo odpověď „je mi to jedno“ a 5 studentů (5,5 %) má na tuto problematiku jiný názor. Blíže viz obrázek č. 10 na straně 39.

Na základě vyhodnocení výsledků lze konstatovat, že Hypotéza 1 byla verifikována.

HYPOTÉZA 2: *Předpokládáme, že nelegální drogu vyzkoušelo více chlapců než dívek.*

S hypotézou 2 souvisely otázky č. 1 a 11.

V otázce č. 1 jsme zjišťovali pohlaví respondentů. Dotazník vyplnilo 30 mužů (32,6 %) a 62 žen (67,4 %). Blíže viz obrázek 3 na straně 34.

Otázka č. 11 byla zaměřena na užívání nelegálních drog. Z možných odpovědí *ano – ne – nechci uvést odpověď* odpovědělo 57 respondentů (61,9 %) záporně. Dalších 30 respondentů (34,8 %) kladně a pouze 3 respondenti (3,3 %) odpověděli, že na tuto otázku nechtějí uvést odpověď. Blíže viz obrázek 13 na straně 41.

Z dotazovaných 30 mužů odpovědělo kladně 13 respondentů, což představuje 43,3 %. Z dotazovaných 62 žen odpovědělo na otázku č. 11 kladně 19 studentek, což představuje 30,6 %.

Na základě vyhodnocení výsledků lze konstatovat, že Hypotéza 2 byla verifikována.

HYPOTÉZA 3: *Předpokládáme, že více než 50 % respondentů se setkává s užíváním nelegálních drog ve svém nejbližším sociálním okolí.*

S hypotézou 3 souvisela otázka č. 15

V otázce č. 15 jsme se respondentů dotazovali, zda se setkávají ve svém nejbližším sociálním okolí s užíváním drog. 53 respondentů (57,7 %) odpovědělo, že ano, 35 respondentů (38 %) odpovědělo, že se s užíváním nelegálních drog ve svém okolí nesetkávají a 4 respondenti (4,3 %) nechtěli na tuto otázku uvést odpověď. Blíže viz obrázek č. 17 na straně 43.

Na základě vyhodnocení výsledků lze konstatovat, že Hypotéza 3 byla verifikována.

6 DISKUZE

V této kapitole se věnujeme zhodnocení výsledků výzkumné části práce a jejich porovnání s výzkumy a výsledky jiných autorů, kteří se ve svých publikacích zabývají téže problematikou.

Teoretická část práce byla zaměřena na popsání nejdůležitějších pojmů týkajících se kriminality mládeže, dále byl uveden vývoji kriminality, možné příčiny kriminálního chování, zacházení s delikventními dětmi a prevence kriminality. Pro splnění cílů souvisejících s praktickou částí práce byl realizován průzkum formou anonymního dotazníku s uzavřenými a polootevřenými otázkami. Výsledky získané z dotazníkového šetření nám umožnily vytvořit ucelený náhled na problematiku kriminality mládeže na Kladně. Výzkumný soubor tvořili studenti závěrečných ročníků středních škol na Kladně. Celkem se jednalo o 92 respondentů, z čehož 62 (67,4 %) byly ženy a 30 (32,6 %) muži. Největším počtem 41 (44,6 %) byli zastoupeni studenti středních odborných škol, druhou nejpočetnější skupinou a to 30 (32,6 %) byli studenti středních odborných učilišť a nejméně se dotazníkového šetření účastnilo studentů gymnázií a to 21 (22,8 %). Největší zastoupení (44,6 %) měla věková skupina 18 let tvořena 41 (44,6 %) respondenty. Dalších 34 (36,9 %) respondentů uvedlo věk 19 let a poslední skupina byla zastoupena 17 (18,5 %) respondenty ve věku 20 a více let.

V dotazníkovém šetření jsme se zaměřili také na sociální prostředí respondentů. V otázce č. 4 uvedlo 51 (55,4 %) respondentů, že žijí v úplné rodině. Dalších 31 (33,8 %) respondentů odpovědělo, že žijí v neúplné rodině. Se spolubydlícím bydlí 6 (6,5 %) respondentů a sám/sama žijí 4 (4,3 %) respondenti. S touto otázkou souvisela i otázka č. 10, kde jsme se dotazovali, zda někdo z rodičů spáchal nějaký trestný čin. Kladně odpovědělo 10 respondentů, z čehož 8 (80 %) z nich žije v neúplné rodině a pouze 2 (20 %), kteří odpověděli záporně, žijí v úplné rodině. To poukazuje na možné negativní faktory, které

mohly narušit výchovu dětí. Rodina se může stát rizikovým faktorem v případě, že se v ní vyskytují problémy spojené s anomální osobností rodičů, kdy se právě sami rodiče dopouští různých forem antisociálního chování. Značný význam pro rozvoj poruch chování u dětí má i úplnost rodiny (bydlení pouze s jedním z rodičů, náhradní rodiče, náhradní výchova, ústavní výchova). [4]

Ve své knize toto popisují i Krulichová, Podaná, Buriánek a kol. (2015), když ve výzkumu nalézají souvislost mezi neúplnou rodinou a delikvencí. Děti z neúplných rodin ve výzkumech o něco častěji přiznávají delikventní chování než děti vychovávané oběma rodiči. [12]

Dále jsme se věnovali tomu, jak studenti tráví svůj volný čas. V této otázce mohli respondenti zvolit více odpovědí. Nejčastěji studenti uvedli, že tráví volný čas s přáteli. Celkem se jednalo o 66 (71,7 %) respondentů. K podobnému zjištění došel ve své práci i Bartys (2016), který popisuje, že u respondentů bylo nadpoloviční většinou 51,5 % zastoupeno trávení volného času s přáteli. Autor zjišťoval informace taktéž u studentů středních škol. Velkým počtem 41 (44,6 %) u nás byla zastoupena i odpověď „věnuji se studiu“. Důvodem je podle našeho názoru fakt, že se jednalo o studenty závěrečných ročníků středních škol, kteří se v období výzkumu připravovali na závěrečné zkoušky. [30]

Zjišťovali jsme také, zda probíhá prevence proti kriminalitě na školách, jak ze strany samotných škol ve formě výuky, tak prostřednictvím preventivních programů organizovaných Policií ČR. U otázky, zda se studenti domnívají, že je ze strany školy věnován dostatečný prostor pro vzdělávání v problematice související s kriminalitou, odpovědělo 22 (23,9 %) respondentů, že ano. Ovšem nejvíce respondentů 39 (42,4 %) uvedlo, že dostatečný prostor pro tento druh vzdělávání na jejich školách není. V diplomové práci vedené na fakultě biomedicínského inženýrství, ČVUT v Praze se Bureš (2020) zabýval drogovou

problematikou. V jedné z dotazníkových otázek se respondentů tázal, zda si myslí, že je na škole věnována dostatečná pozornost drogové problematice. Jeho výzkumný vzorek práce tvořili studenti středních škol na Kladně a ve Slaném. Výsledné hodnoty, které získal Budeš (2020), jsou totožné s našimi výsledky. V jeho případě se jednalo o kladnou odpověď u 24 % respondentů a o zápornou odpověď u 42 % dotazovaných. [31]

Na otázku č. 7 respondenti odpovídali, zda probíhají na jejich škole preventivní programy. Z 92 dotazovaných odpovědělo 39 (42,4 %) respondentů, že ano. Dalších 26 (28,3 %) respondentů odpovědělo, že tyto programy na jejich školách neprobíhají. Z informací poskytnutých Krajským ředitelstvím policie (dále jen KŘP) Středočeského kraje můžeme vidět několik příkladů dobré praxe v „boji“ s kriminalitou. Pracovníci oddělení tisku a prevence (dále jen OTP) KŘP Středočeského kraje realizovali několik preventivních aktivit. Jako příklad uvádíme preventivní aktivity z roku 2019 a 2020.

- **„Přes bariéry s policií“** – cílem a hlavní myšlenkou projektu je motivovat studenty středních škol ve Středočeském kraji ke sportovním aktivitám a výkonům a zároveň pomoci handicapovaným lidem;
- **„Zabezpečte se!“** – projekt zaměřený na eliminaci majetkové trestné činnosti se zapojením veřejnosti a mobilních aplikací;
- **SayNo!** – celoevropská kampaň „Řekni ne!“ varující před nárůstem případů sexuálního nátlaku a vydírání dětí v on-line prostředí, upozorňuje zejména na rizikové faktory a chování v on-line prostředí a komunikaci (viz příloha 2);
- **KPBI – Kraj pro bezpečný internet** – spolupráce v rámci osvětového a vzdělávacího působení v oblasti kybernetické bezpečnosti za účelem minimalizace nebezpečí souvisejícího s užíváním informačních a komunikačních technologií. Cílovými skupinami jsou zejména žáci

a studenti základních a středních škol, pedagogové, příslušníci policie, rodiče a senioři v rámci ČR;

- **„Revolution Train“** – preventivní projekt zaměřený na protidrogovou prevenci, realizují pracovníci OTP;
- **„To je zákon, kámo!“** – následný program na škole, kterému předcházela prohlídka Revolution train, realizují pracovníci OTP;
- **Tvoje cesta onlinem** – Prevence na školách na problematiku bezpečí v kyberprostoru. [32]

Pomocí další otázky jsme došli ke zjištění, že internet je pro studenty nejčastějším zdrojem informací týkajících se kriminality. Tuto odpověď uvedlo v otázce č. 9 celkem 57 (62 %) respondentů. Dalším významným zdrojem informací je pro respondenty televize. Tuto odpověď uvedlo 30 (32,6 %) respondentů. Podle výzkumu, který zveřejnil UNICEF ČR za rok 2020, mladší děti získávají informace o dění ve světě především od rodičů nebo sourozenců (67 %) a z televize (67 %). U starších dětí jsou nejpobulárnějším zdrojem především sociální sítě (70 %) a hned poté následují internetové zpravodajské servery (69 %). [33]

Ve své knize Matoušek a Matoušková (2011) vysvětlují, že z televizního zpravodajství, tiskových zpráv a z internetu se začínají přenášet nevhodně zvolené interpelace informací na děti a mladistvé, a to ve velkém množství. Média si mohou sama „upravovat pravdu“ a výsledný obraz nemusí vůbec odpovídat standartní úrovni kriminality. Prevence škodlivých účinků televizního vysílání je zapotřebí regulovat již ve školách. Ve světě se teprve začíná vyučovat mediální výchova, která by měla děti připravit na informace, které se ze sdělovacích prostředků budou dozvídat. V České republice se mediální výchova zatím vyučuje pouze v několika málo školách. [20]

V jedné z hypotéz jsme zjišťovali názor studentů na kriminalitu. Předpokládali jsme, že více než 50 % respondentů bude proti jakékoliv formě kriminálního chování. Tato hypotéza byla verifikována, když tuto odpověď uvedlo 61,9 % dotazovaných. Na stejně formulovanou otázku odpovídali respondenti v bakalářské práci Bartyse (2016). Ve výsledném znázornění došel ke stejnému závěru, a to že většina respondentů (45,4 %) je proti jakékoliv formě kriminality. [30]

Dále jsme se v práci věnovali tématu mládež a drogy. Zjišťovali jsme, kolik respondentů vyzkoušeno v minulosti nelegální drogu. Kladně odpovědělo 32 (34,8 %) respondentů. Této problematice se ve své práci věnovala i Šťastná (2012). Z jejího zjištění vyplývá, že zkušenost s drogami mají téměř 2/3 z dotazovaných studentů (65 %). [34]

K podobnému závěru došla i Fröhlichová (2013). V její práci uvedlo 67 % respondentů, že vyzkoušeli v minulosti nějakou drogu. I přesto, že dotazníkové šetření probíhalo stejně jako v našem případě u studentů středních škol, zjištěné výsledky se liší. V našem případě se jedná přibližně o 1/3 dotazovaných. [35]

Z přehledu Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti vyplývá, že zkušenost s některou z nelegálních drog má celkem 29,3 % respondentů. Nejčastěji šlo o konopné látky (28,4 %), dále extázi (3,6 %), LSD nebo jiné halucinogeny (3,5 %), halucinogenní houby (2,5 %), pervitin (1,5 %), kokain (1,6 %), heroin nebo jiné opiáty (méně než 1 %). Zkušenosti studentů s nelegálními drogami dlouhodobě klesají s výjimkou kokainu. [36]

Dále jsme zjišťovali, v kolika letech poprvé respondenti užili nelegální drogu. Většina z těch, kteří již nelegální drogu vyzkoušeli, uvedla odpověď 16–17 let. Jednalo se celkem o 13 respondentů. Ve své práci došla Fröhlichová (2013) také ke zjištění, že první zkušenosti s drogami mají studenti mladších 18 let. [35]

V další otázce jsme zjišťovali, od koho nelegální drogu studenti získali. Většina respondentů z těch, kteří nelegální drogu získávali, odpověděla, že drogu získala od kamaráda. Jednalo se celkem o 28 (30,4 %) respondentů. Stejně otázce se věnovala ve své práci také Řeřichová (2020) a došla ke stejnému závěru. Respondenti z řad studentů v její práci taktéž uvedli jako nejčastější zdroj získávání drog kamarády. Jednalo se o 51 % všech dotazovaných. V této práci také nalzáme schodu v další otázce, kde jsme zjišťovali důvody vedoucí studenty k tomu, aby zkusili nelegální drogu. V našem případě nejvíce respondentů (19 – tj. 20,7 %) uvedlo jako důvod zvědavost. Největším procentem byla tato odpověď zastoupena i v práci Řeřichové (2020), kdy zvědavost a zkoušení nových věcí uvedlo 59 % respondentů. [37]

V jedné z našich hypotéz jsme se také věnovali tomu, zda se studenti setkávají s užíváním nelegálních drog v jejich nejbližším sociálním okolí (myšleno kamarádi, spolužáci, rodina aj.). Tuto hypotézu se nám podařilo verifikovat. Blíže viz Hypotéza 3 na straně 48. Stejně otázce se věnovala i Řeřichová (2020) a dospěla ke stejnému závěru. Většina z dotazovaných (83 %) uvedla, že zná někoho ve svém okolí, kdo užívá drogy. [37]

Lander, Howsare a Byrne (2013) popisují skutečnost, že víme, jak jedinci vychovávaní osobou, která pravidelně užívá návykové látky, jsou vystaveni výrazně vyššímu riziku, že může časem dojít i u nich k výskytu tendence a pokušení vyzkoušet nějaké návykové látky a také, že je nezbytné při výzkumech posoudit zneužívání návykových látek v nejbližším a širším sociálním okolí jedince. [38]

Další problematikou, které jsme se v práci věnovali, byla počítačová kriminalita. Ptali jsme se respondentů, zda se někdy stali obětí či naopak pachatelem počítačové kriminality a také zda se setkali ve svém blízkém okolí s někým, kdo spáchal trestný čin spojený s počítačovou kriminalitou. Ve zprávě

o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019 je popsáno, že mládež je velmi aktivní v kyberprostoru, což se projevuje tím, že má velkou důvěru v on-line prostředí, bez uvědomění si rizik, která jsou s ním spojena. Mládež často zasílá fotografie odhaleného těla, zakládá si stránky na sociálních sítích (v průměru od 9 let), texty útočí na osoby neoblíbené v kolektivu (kyberšikana), komunikuje důvěřivě s osobami, které nezná (snadné oběti vydírání) atd. Vzdělávací kampaně, které mohou následky zmírnit, jsou často ze strany mládeže podceňovány. V našem výzkumu potvrdilo 29 (31,5 %) respondentů, že se stalo obětí počítačové kriminality. Jedná se o velké procento, což potvrzuje fakt, že kladenská mládež projevuje důvěru v on-line prostředí, jak je popsáno ve zprávě o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. [39]

Policie České republiky definuje počítačovou kriminalitu jako trestný čin spáchaný pomocí informačních a komunikačních technologií včetně počítačových sítí. Samotné informační a komunikační technologie jsou napadeny nebo jsou prostřednictvím nich páčány trestné činy. [40]

Věnovali jsme se také násilné kriminalitě. V otázce č. 19 jsme se respondentů ptali, zda někdy použili násilí, které by překročilo rámec zákona. Na tuto otázku odpovědělo 8 (8,7 %) studentů, že takové násilí použili. Z toho u poloviny se jednalo o osoby ve věku 18 let. Za rok 2020 bylo na územním obvodu (dále jen ÚO) Kladno spácháno 5 násilných trestných činů osob mladších 18 let, z čehož se můžeme domnívat, že jsou v těchto statistikách započítány i činy našich respondentů.

V rámci násilné kriminality musíme zmínit zejména šikanu, která je jednou z nejčastějších projevů násilného chování mladistvých a její trend zle hodnotit jako vzestupný. Šikana může naplňovat znaky skutkové podstaty trestných

činů, kdy se může jednat o omezování osobní svobody, krádeže, ublížení na zdraví aj. Trestná odpovědnost mladistvých za tyto skutky je soudy posuzována podle zákona č. 218/2003 Sb., s ohledem na rozumovou a mravní vyspělost osoby, proti níž se vede trestní řízení. Po dovršení 18 let, kdy je osoba plně trestně odpovědná, se věc v trestním řízení projednává běžným způsobem. [41,42]

Zajímalo nás taktéž, zda respondenti spáchali jiný trestný čin (myšleno krádež, ničení majetku aj.). Necelých 20 % (tj. 18 respondentů) potvrdilo, že nějaký trestný čin spáchalo. Stejnou otázku řešil ve své práci také Bartys (2016) a podobně jako v našem případě odpovědělo kladně 21,9 % studentů, což poukazuje na fakt, že míra trestné činnosti studentů středních škol na Kladně nesouvisí s místní příslušností. [30]

Podle statistik kriminalita mládeže zaznamenala v roce 2019 oproti roku 2018 znatelný nárůst. V rámci kriminality páchané dětmi byla nejvíce zastoupena ostatní kriminalita. Konkrétně se jednalo o sprejerství, výtržnictví, maření výkonu úředního rozhodnutí a významně též nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro jiného, dále násilná kriminalita, konkrétně úmyslné ublížení na zdraví, loupež a vydírání. Z majetkové trestné činnosti byly nejvíce zastoupeny krádeže v jiných objektech, poškozování cizí věci a krádeže vloupáním do ostatních objektů [39]

V roce 2021 Policie České republiky zpracovala seznam spáchaných trestných činů osob mladších 18 let ve Středočeském kraji za rok 2020, který obsahuje data o celkové kriminalitě, obecné kriminalitě, násilné trestné činnosti, vraždách, mravnostní trestné činnosti, majetkové trestné činnosti, krádežích vloupáním, krádežích prostých, ostatní majetkové trestné činnosti, zbývající trestné činnosti, hospodářské trestné činnosti, vojenské a protiústavní trestné činnosti. Z tabulky

1. vyplývá, že ÚO Kladno je nejhorším obvodem Středočeského kraje, co se týče statistik počtu spáchaných trestných činů dětí za rok 2020. Níže uvedená data jsme získali na základě žádosti, která byla zaslána na adresu KŘP Středočeského kraje. Žádost vyřizoval Mgr. Martin Chýle, referent společné státní správy a samosprávy.

Tabulka 1 – Trestné činy dětí za rok 2020 ve Středočeském kraji (zpracování: vlastní)

Spácháno dětmi 1–17let STŘEDOČESKÝ KRAJ po územních odborech, období 1. 1. 2020 - 31. 12. 2020	Trestná činnost CELKEM
ÚO BENEŠOV	70
ÚO BEROUN	38
ÚO KLADNO	92
ÚO KOLÍN	46
ÚO KUTNÁ HORA	12
ÚO MĚLNÍK	59
ÚO MLADÁ BOLESLAV	60
ÚO NYMBURK	34
ÚO PŘÍBRAM	60
ÚO RAKOVNÍK	10
ÚO PRAHA VENKOV-JIH	65
ÚO PRAHA VENKOV-VÝCHOD	19
ÚO PRAHA VENKOV-ZÁPAD	9

V tabulce 2. je zpracovaný náhled na kriminalitu dětí pouze za ÚO Kladno.

Tabulka 2 – Trestné činy dětí za rok 2020 na ÚO Kladno (zpracování: vlastní)

Trestná činnost dětí (1–17 let) za rok 2020	ÚO KLADNO
celková kriminalita	28
obecná kriminalita	27
násilná TČ	5
vraždy	0
mravnostní TČ	4
majetková TČ celkem	9
krádeže vloupáním	0
krádeže prosté	8
ostatní majetková TČ	1
ostatní TČ	9
zbývající TČ	0
hospodářská TČ	1
vojenská a protiúst. TČ	0
TČ celkem	92

V následující tabulce uvádíme počty spáchaných trestných činů osobami ve věku 18–21 let na území okresu Kladno za rok 2020. Z dat je zřejmé, že u osob starších 18 let se začíná více prokazovat drogová problematika.

Data použité pro vytvoření této tabulky jsme získali od Policie České republiky – KŘP Středočeského kraje. Konkrétně se jednalo o oddělení Služby kriminální policie a vyšetřování, ÚO Kladno. Souhlas s uveřejněním získaných informací přikládáme v příloze č. 5.

Tabulka 3 – Trestné činy osob ve věku 18–21 let za rok 2020 na ÚO Kladno (zpracování: vlastní)

Trestná činnost osob ve věku 18–21 let za rok 2020	ÚO KLADNO
TČ majetkového charakteru	10
TČ související s toxikomanií	6
násilná TČ	7
nedbalostní TČ	2
TČ celkem	25

Podstatnou roli v „boji“ s kriminalitou hraje prevence. V teoretické části jsme popisovali strukturu a organizaci prevence kriminality v České republice. Podle Strategie prevence kriminality na léta 2016 až 2020 je uváděno, že pokud je dobře naplánována strategie prevence kriminality, efektivněji se předchází trestné činnosti a viktimizaci, což přispívá k bezpečnosti ve společnosti a k udržitelnému rozvoji států. [43]

Pro preventivní řešení kriminality vydalo statutární město Kladno Plán prevence kriminality statutárního města Kladna na léta 2021–2025, který navazuje na Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020. Vizí prevence kriminality je podle tohoto plánu zajištění pocitu bezpečí obyvatel města Kladna. Každoročně je veden průzkum mínění obyvatel, s cílem zjistit názor obyvatel na problematiku týkající se bezpečnosti ve městě Kladně. Z dotazníkové šetření realizovaného v období 14. 12. 2019 – 10. 1. 2020 vyplývá, že v oblasti bezpečnosti pocífuje 5 % dotazovaných občanů pocit bezpečí, dalších 34 % respondentů má pocit částečného bezpečí, oproti tomu 36 % obyvatel má pocit částečného ohrožení a 25 % dotazovaných se cítí ohroženo. Z dat je zřejmé, že občané města Kladna mají spíše pocit ohrožení nežli bezpečí. [44]

V návrhové části Plánu prevence kriminality statutárního města Kladna na léta 2021–2025 jsou uvedeny aktivity prevence kriminality, jejich obsah a také cílové skupiny. Pro děti a mládež jsou v pánu popsány následující aktivity:

- **Programy nepatologického trávení volného času pro děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí, kde jsou detekovatelné socio-patologické jevy** – Obsahem budou kulturní, společenské, sportovní a vzdělávací aktivity;
- **Sociální prevence kriminality** – V rámci této aktivity budou realizovány projekty zaměřené na depistáž, sanaci rodin, efektivní spolupráci rodiny a školy a reintegraci osob po výkonu trestu;
- **Prevence kyberšikany** – Bude realizována formou preventivních vzdělávacích aktivit ve vybraných kolektivech, kde byl detekován problém kyberšikany a budou následovat preventivní činnosti s pracovníky školy a rodiči. [44]

7 ZÁVĚR

Bakalářská práce pojednávala o problematice kriminálního chování středoškolské mládeže. Pozornost si toto téma získalo již v řadě bakalářských a diplomových prací, které byly zaměřené na tuto problematiku. Zájem o toto téma je zřejmý i z velkého množství výzkumů vedených na kriminalitu mládeže. Je patrné, že se tato problematika dotýká řady oblastí, jako je pedagogika, sociologie a další společenské vědy. Jak vyplývá z naší práce, nejrizikovější skupinou pro vznik a vývoj kriminálního chování jsou studenti základních a středních škol, kteří si v období pubescence začínají osvojovat normy chování. Proto je důležité poukázat na vážnost této problematiky a snažit se „vychovávat“ mládež tak, aby se kriminálnímu chování předcházelo co nejvíce.

V teoretické práci jsme charakterizovali pojmy týkající se kriminality mládeže a přinesli jsme ucelený náhled na tuto problematiku. Praktická část práce vycházela z názorů a postojů studentů středních škol na Kladně, kteří byli vybráni pro výzkum této práce. Jednalo se o respondenty, kteří dovršili 18 let. Pro lepší přehlednost jsme výsledky zpracovaly do grafů. Stanovili jsme si cíle, které jsme chtěli v práci obsáhnout a rozpracovali jsme hypotézy, které se nám podařilo verifikovat.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že pro budoucí řešení této problematiky je zapotřebí zaměřit se především na prevenci. Ze strany rodičů je důležité, aby měli přehled o tom, jak a s kým jejich děti tráví volný čas. Ze strany škol by měla být věnována větší pozornost problematice kriminality. Z šetření také vyplývá, že studenti nejvíce informací získávají z internetu a televize, proto by měla být na školách vyučována také mediální výchova, aby žáci a studenti věděli, jakým informacím mohou věřit a jaké informace by si měli raději ověřovat. Ze strany dalších institucí pracujících v oblasti prevence by se mělo jednat o větší interakci se studenty, aby získali větší povědomí o kriminalitě a jejích následcích.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

KŘP – Krajské ředitelství policie

OTP – oddělení tisku a prevence

TČ – trestný čin

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. FIRSTOVÁ, Jana. *Kriminalita mládeže v sociálních souvislostech*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-521-0.
2. NETOLICKÁ, Danuše. *Metodický portál RVP.cz: Kriminalita dětí a mládeže* [online]. 26. 08. 2012 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/N/16439/kriminalita-deti-a-mladeze.html/>
3. VETEŠKA, Jaroslav a Slavomil FISCHER. *Psychologie kriminálního chování: vybrané otázky etiologie, andragogické intervence a resocializace*. Praha: Grada, 2020. Psyché (Grada). ISBN 978-80-271-0731-5.
4. BLAŽEK, Petr, Slavomil FISCHER a Jiří ŠKODA. *Delikvence: analýza produktů činnosti delikventní subkultury jako diagnostický a resocializační nástroj*. Praha: Grada, 2019. Psyché (Grada). ISBN 978-80-271-2013-0.
5. ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kontrola kriminality mládeže*. Dobrá Voda: A. Čeněk, 2002. ISBN 80-86473-08-2.
6. ZOUBKOVÁ, Ivana a Marcela MOULISOVÁ. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex, 2004. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-86795-05-5.
7. TOMÁŠEK, Jan. *Úvod do kriminologie: jak studovat zločin*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2982-4.
8. *Zákony pro lidi: Zákon č. 218/2003 Sb. Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)* [online]. Aktuální znění 01.10.2020 (verze 22) [cit. 2021-5-4]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218/zneni-20201001>
9. *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Vydání sedmé. Praha: Armex, 2015. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-38-0.
10. KRUPKA, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2. vyd. Praha: Armex, 2012. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-14-4.

11. MIOVSKÝ, Michal, Lenka SKÁCELOVÁ, Jana ZAPLETALOVÁ, et al. *Prevence rizikového chování ve školství*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2015. ISBN 978-80-7422-392-1.
12. KRULICHOVÁ, Eva, Zuzana PODANÁ a Jiří BURIÁNEK. *Delikvence mládeže: trendy a souvislosti*. Praha: Triton, 2015. ISBN 978-80-7387-860-3.
13. SOBOTKOVÁ, Veronika. *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4042-3.
14. *Policie české republiky: KRIMINALITA* [online]. 2020 [cit. 2020-12-20]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
15. MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5309-6.
16. *Studium Psychologie: Zátěžové situace, agresivita a agrese* [online]. In: [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://www.studiumpsychologie.cz/socialni-psychologie/4-zatezove-situace-agrese.html>
17. *Záchranný kruh: Příčiny a podmínky páchaní trestné činnosti dětmi a mládeží* [online]. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/kriminalita-rizikove-chovani/kriminalita-mladeze/priciny-a-podminky-pachani-trestne-cinnosti-detmi-a.html>
18. HEINE, S.J., I. DAR-NIMROD, B.Y. CHEUNG a T. PROULX. *Advances in Experimental Social Psychology: Chapter Three - Essentially Biased: Why People Are Fatalistic About Genes* [online]. 2017, s. 137-192 [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/topics/psychology/criminal-behavior>
19. FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5046-0.

20. MATOUŠEK, Oldřich a Andrea MATOUŠKOVÁ. *Mládež a delikvence: možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-825-8.
21. STEKETEE, Majone, Josine JUNGER-TAS, Ineke MARSHALL, Dirk ENZMANN, Beata GRUSZCZYŃSKA a Martin KILLIAS. *Contrasting Theoretical Perspectives on Juvenile Delinquency across Countries and Cultures: The Many Faces of Youth Crime* [online]. New York: Springer, 2012 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/226109422_The_Lifestyles_of_Youth_and_Their_Peers
22. *Zákony pro lidi: Vyhláška č. 72/2005 Sb. Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních* [online]. Aktuální znění 01.01.2021 (verze 6) [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-72>
23. MICHALÍK, Jan, Pavlína BASLEROVÁ a Lenka FELCMANOVÁ. *Katalog podpurných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu zdravotního nebo sociálního znevýhodnění: obecná část*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. ISBN 978-80-244-4654-7.
24. *Zákony pro lidi: Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)* [online]. Aktuální znění 27.02.2021 - 30.09.2025 (verze 51) [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>
25. *Informační portál pro orgány sociálně-právní ochrany dětí – OSPOD: Systém sociálně-právní ochrany dětí* [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <http://www.ospod.cz/informace/obecne/system-socialne-pravni-ochrany-deti-v-cr-/>
26. *Policie České republiky: Policejní preventisté* [online]. 2010 [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policejni-preventiste.aspx>
27. *Prevence kriminality: Prevence kriminality* [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/prevence-kriminality/>

28. *Město Kladno: Prevence kriminality* [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://mestokladno.cz/prevence-kriminality/ds-45190>
29. *Ministerstvo vnitra České republiky: Prevence kriminality* [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx>
30. BARTYS, Lubomír. *Kriminalita mládeže a její prevence v okrese Uherské Hradiště*. Olomouc, 2016. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci Pedagogická fakulta. Vedoucí práce PhDr. René Szotkowski, Ph.D.
31. BUREŠ, Tomáš. *Vliv prevence na snižování drogové kriminality*. Kladno, 2020. Diplomová práce. ČVUT v Praze – Fakultě biomedicínského inženýrství. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Dana Rebeka Ralbovská, Ph.D.
32. *Národní protidrogová centrála: Výroční zpráva 2019* [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: [ile:///C:/Users/Uzivatel/Downloads/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD_zpr%C3%A1va_2019_web%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Uzivatel/Downloads/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD_zpr%C3%A1va_2019_web%20(1).pdf)
33. *Unicef: Přehled roku 2020* [online]. [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <https://www.unicef.cz/wp-content/uploads/2020/12/Prehled-roku2020.pdf>
34. ŠŤASTNÁ, Alena. *Závislost na drogách u středoškolské mládeže*. Liberec, 2012. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. Vedoucí práce Mgr. Zdeněk Kovařík.
35. FRÖHLICHOVÁ, Štěpánka. *Mladiství a drogy*. Liberec, 2013. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. Vedoucí práce Mgr. Zdeněk Kovařík.
36. *Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti: Drogová situace Přehled aktuální situace v oblasti drog v České republice* [online]. 2020 [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/drogova-situace-2019>
37. ŘEŘICHOVÁ, Nikola. *Drogová problematika mladistvých*. Olomouc, 2020. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci Fakulta tělesné kultury. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Melichařík.

38. LANDER, Laura, Janie HOWSARE a Marilyn BYRNE. *The Impact of Substance Use Disorders on Families and Children: From Theory to Practice* [online]. 2013 [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3725219/>
39. Ministerstvo vnitra České republiky. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019: (ve srovnání s rokem 2018)* [online]. Praha, 2020, [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: [file:///C:/Users/Uzivatel/Downloads/Zprava_o_VBaVP_2019_verze_2.5_prijate -rev-VVB- 1%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Uzivatel/Downloads/Zprava_o_VBaVP_2019_verze_2.5_prijate_rev-VVB-1%20(3).pdf)
40. EUCPN: *Czech policy on cybercrime* [online]. 2018 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://eucpn.org/document/czech-policy-on-cybercrime>
41. *Epravo.cz: Násilná kriminalita mladistvých* [online]. 5. 2. 2018 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nasilna-kriminalita-mladistvych-106978.html>
42. *Policie České republiky: Šikana* [online]. 2021 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/preventivni-informace-sikana.aspx>
43. Ministerstvo vnitra České republiky. *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020* [online]. [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: [https://kancelarhejtmana.krajlbc.cz/getFile/id:957794/lastUpdateDate:2016-02-01 %2009%3A16%3A42](https://kancelarhejtmana.krajlbc.cz/getFile/id:957794/lastUpdateDate:2016-02-01%2009%3A16%3A42)
44. *Plán prevence kriminality statutárního města Kladna na léta 2021–2025* [online]. 18.1.2021 [cit. 2021-5-5]. Dostupné z: https://mestokladno.cz/assets/File.ashx?id_org=6506&id_dokumenty=1486881

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Kriminalita dětí a mládeže v ČR (rok 1990–2000)	16
Obrázek 2 – Kriminalita dětí a mládeže v ČR (rok 2016–2020).....	17
Obrázek 3 – Pohlaví respondentů.....	34
Obrázek 4 – Věk respondentů	35
Obrázek 5 – Druh studované střední školy	35
Obrázek 6 – Sociální prostředí respondentů	36
Obrázek 7 – Trávení volného času	37
Obrázek 8 – Vzdělávání v problematice související s kriminalitou.....	38
Obrázek 9 – Preventivní programy na školách.....	38
Obrázek 10 – Názor respondentů na kriminalitu	39
Obrázek 11 – Zdroje informací o kriminalitě	40
Obrázek 12 – Trestná činnost rodičů.....	40
Obrázek 13 – Zkušenost s nelegálními drogami	41
Obrázek 14 – Věk při první zkušenosti s drogou.....	41
Obrázek 15 – Zdroj získávání drog	42
Obrázek 16 – Důvody vedoucí k vyzkoušení drog	43
Obrázek 17 – Výskyt užívání drog v nejbližším sociálním okolí.....	43
Obrázek 18 – Oběti počítačové kriminality.....	44
Obrázek 19 – Pachatelé počítačové kriminality.....	44
Obrázek 20 – Kontakt s pachatelem počítačové kriminality.....	45
Obrázek 21 – Násilí překračující rámec zákona	45
Obrázek 22 – Jiné spáchané trestné činy	46

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 – Trestné činy dětí za rok 2020 ve Středočeském kraji	59
Tabulka 2 – Trestné činy dětí za rok 2020 na ÚO Kladno	60
Tabulka 3 – Trestné činy osob ve věku 18-21 let za rok 2020 na ÚO Kladno ...	61

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Dotazník

Příloha 2 – SayNo!

Příloha 3 – Potvrzení o získání informací

Příloha 4 – Statistický výstup o kriminalitě ÚO Kladno za rok 2020

Příloha 5 – Souhlas s uveřejněním získaných informací

Příloha 1

DOTAZNÍK PRO STUDENTY STŘEDNÍCH ŠKOL

Dobrý den,

jmenuji se Nikola Jůzová a jsem studentkou třetího ročníku ČVUT v Praze, Fakulty biomedicínského inženýrství, studijního oboru Plánování a řízení krizových situací. Dovoluj si Vás oslovit a požádat o vyplnění dotazníku, který mi poslouží jako podkladový materiál pro zpracování bakalářské práce na téma „Analýza kriminálního chování středoškolské mládeže na Kladně“. Výsledky získané pomocí tohoto dotazníku budou využity pouze za účelem zpracování bakalářské práce.

Ráda bych Vás upozornila, že dotazník je zcela anonymní.

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- Žena
- Muž

2. Kolik je Vám let?

- 18
- 19
- 20 a více

3. Jakou školu studujete?

- Gymnázium
- Střední odborná škola
- Střední odborné učiliště

4. V jakém sociálním prostředí žijete?

- v úplné rodině
- v neúplné rodině (žijí pouze s matkou, otcem, prarodiči apod.)
- se spolubydlícím
- sám

5. Jak trávíte svůj volný čas?

(můžete označit vícero možností)

- s přáteli
- věnuji se studiu
- věnuji se koníčkům
- věnuji se sportu
- trávím ho prací
- hraním her na počítači
- jiné, uveďte jaké _____

6. Domníváte se, že je ze strany školy věnován dostatečný prostor pro vzdělávání v problematice související s kriminalitou?

- ano
- ne
- neumím posoudit

7. Probíhají na Vaší škole nějaké preventivní programy?

- ano
- ne
- nevím

8. Jaký je Váš názor na kriminalitu?

- jsem proti jakékoliv formě kriminálního chování
- je mi to jedno
- beru to jako věc, která je ve společnosti běžná
- jiné, uveďte jaký _____

9. Kde se nejčastěji dozvídáte informace týkající se kriminality?

- na internetu
- ve škole
- od rodiny
- od kamarádů
- z televize
- jiné, uveďte jaké _____
- tato problematika mě nezajímá

10. Spáchal někdo z Vašich rodičů nějaký trestný čin?

- ano
- ne
- nevím

11. Užil/a jste někdy nelegální drogu?

- ano
- ne
- nechci uvést odpověď

12. V kolika letech jste poprvé užil/a nelegální drogu?

- 14-15

- 16-17
- 18 a více
- nikdy jsem nelegální drogu neužil/a
- nechci uvést odpověď

13. Od koho jste nelegální drogu získal/a?

- od kamaráda
- od člena rodiny
- od neznámého člověka (přímí kontakt)
- na internetu
- nikdy jsem nelegální drogu nezískával/a
- nechci uvést odpověď

14. Pokud už jste někdy zkusil/a nějakou drogu mimo alkoholu a cigaret, jaké Vás k tomu vedly důvody?

- zvědavost
- nuda
- tlak okolí
- navození příjemných pocitů
- potlačení problémů
- jiné, vypiš _____
- nikdy jsem neužil/a

15. Setkáváte se s užíváním nelegálních drog ve Vašem nejbližším sociálním okolí (kamarádi, spolužáci, rodina...)?

- ano
- ne
- nechci uvádět odpověď

16. Stal/a jste se někdy obětí počítačové kriminality? (vydírání, podvody, aj.)

- ano
- ne
- nechci uvádět odpověď

17. Stal/a jste se někdy Vy sám/sama pachatelem počítačové kriminality? (např. vydírání, podvody, aj.)

- ano
- ne
- nechci uvádět odpověď

18. Setkal/a jste se ve vašem blízkém okolí s někým, kdo spáchal trestný čin spojený s počítačovou kriminalitou?

- ano
- ne
- nechci uvádět odpověď

19. Použil/a jste někdy násilí, které by překročilo rámec zákona?

- ano
- ne
- nechci uvádět odpověď

20. Spáchal/a jste někdy nějaký jiný trestný čin? (krádež, ničení majetku, aj.)

- ano
- ne
- nechci uvést odpověď

ŘEKNI NE!

ONLINE SEXUÁLNÍMU NÁTLAKU A VYDÍRÁNÍ DĚTÍ

Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky (NCOZ) se zapojila do celoevropské preventivní kampaně Europolu s názvem „Say No!“, která je zaměřená na zvyšování povědomí a posílení mechanismů hlášení a podpory v reakci na hrozbu online sexuálního nátlaku a vydírání dětí. Současně varuje před znepokojivým rychlým nárůstem počtu případů této trestné činnosti, jejíž páčání není poškozenými oznamováno v dostatečné míře z toho důvodu, že poškozené děti se buď stydí za materiál, který poskytly pachatelé, nebo si neuvědomují, že se staly oběťmi trestného činu. Terčem online útoků se přitom stávají oběti již od sedmi let věku. Osobnostní a psychologický dopad na oběti takové trestné činnosti je markantní a nelze jej podceňovat. Jsou známé případy, kdy se děti sebepoškozovaly, vykazovaly známky sebevražedného chování nebo spáchaly sebevraždu poté, co se staly oběťmi takového trestného činu. Sexuální nátlak a vydírání páchané v online prostředí je jedním z nových kriminálních jevů dnešního digitálního světa, postihuje jak dospělé, tak i nezletilé, a jeho spáchání je usnadňováno rozvojem nových technologií, rozšiřováním oblastí s internetovým pokrytím i širokou dostupností mobilních zařízení.

Důležité je se v online prostředí chovat slušně, bezpečně a legálně, a také si uvědomit, že materiály s explicitním sexuálním obsahem (fotografie/ videa) mohou oběť - dítě i vlivem veřejné povahy internetu či nemožnosti definitivního smazání obsahu sdíleného ve virtuálním prostředí poškodit nejen aktuálně, ale také až za řadu let v dospělosti.

V dnešní době, kdy děti mohou mít mnoho nevyužitého volného času a z různých důvodů např. z nedostatku zájmu rodičů či nedostatku možností a podmínek socializace v reálném životě svůj život ještě více přesouvají do pro ně tolik lákavého virtuálního světa, se mohou snadno stát oběťmi výše uvedené trestné činnosti.

Je proto na místě dětem pravidelně připomínat, že kyberprostor má i svá rizika a není to jenom hra a zábava.

LIDÉ ONLINE NEMUSÍ BÝT TĚMI, ZA KTERÉ SE VYDÁVAJÍ!

Pokud se něco
takového stane tobě

ŘEKNI NE!

Vyhledej
pomoc!

Více informací o kampani Say No! / Řekni Ne! – online sexuálnímu nátlaku a vydírání dětí včetně preventivního videa kampaně naleznete na www.policie.cz v sekci Prevence (Akce a projekty) a na stránkách NCOZ v sekci Prevence.

(Zdroj: <https://www.policie.cz/clanek/rekni-ne.aspx>)

Příloha 3

PCR01ETRpo138150381

Pomáhat a chránit

KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE STŘEDOČESKÉHO KRAJE

Kancelář ředitele krajského ředitelství
Analyticko-právní oddělení

Č. j. KRPS-72338-1/ČJ-2021-0100AP-106

Praha 12. dubna 2021
Příloha : 3 x el. soubor

Nikola Jůzová
nar. 6. 5. 1999
Rychtářská 360
272 01 Kladno
e-mail : nikolajuzova1@gmail.com

Žádost podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – odpověď

Dne 31. března 2021 obdrželo Krajského ředitelství policie Středočeského kraje (dále jen „povinný subjekt“) prostřednictvím e-mailové adresy podatelna.policie@pcr.cz podání paní Nikola Jůzová, ve kterém se domáhá poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále je „InfZ“), cituji:

„Dobrý den,
ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, vás tímto žádám o poskytnutí následujících informací:
1) **Výroční zprávy z roku 2019 a 2020 o preventivních programech vedených policií ČR na základních a středních školách ve Středočeském kraji**

2) **Statistiky spáchaných trestných činů osob mladších 18 let za rok 2020**

Ve smyslu § 17 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. žádám o potvrzení předpokládané výše úhrady nákladů, budou-li účtovány.
Důvodem mé žádosti je skutečnost, že píši bakalářskou práci na téma „Analýza kriminálního chování středoškolské mládeže na Kladně“ na fakultě biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze a pro správné analyzování bych výše uvedené informace potřebovala k nahlédnutí.
Informace žádám poskytnout v elektronické formě na e-mailovou adresu“

Na Baních 1535
156 00 Praha 5 - Zbraslav

www.policie.cz

Tel.: +420 974 861 220
Fax: +420 974 861 465
Email: krps.podatelna@pcr.cz

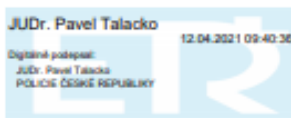
Povinný subjekt Vaší žádost vyhodnotil podle obsahu a na základě informace zjištěné z informačního systému PČR a informace sdělené Oddělením tisku a prevence, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje sděluje :

Ad 1) V příloze zasíláme v elektronické podobě přehled programů a aktivit prevence za roky 2019 a 2020 (včetně základních a středních škol). Tento přehled obsahuje preventivní programy a aktivity v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje a rovněž i celorepublikové projekty. Název příloh je „Preventivní programy a aktivity za rok 2019“ a „Preventivní programy a aktivity za rok 2020“.

Ad 2) V příloze nazvané „Statistika TČ osob mladších 18 let“ zasíláme požadovanou statistiku obsahující druh trestné činnosti, rozdělení dle územní příslušnosti v rámci kraje a celkové údaje o této TČ.

Vyřizuje
Mgr. Martin Chýle
martin.chyle2@pcr.cz

plk. JUDr. Pavel TALACKO
ředitel kanceláře ředitele
krajského ředitelství
podepsáno elektronicky

Příloha 4

Policie České Republiky
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Kladno
Služba kriminální policie a vyšetřování
KLADNO

Kladno, 23. dubna 2021

Statistický výstup o kriminalitě na území Územního odboru PČR Kladno v roce 2020

Na území okresu Kladno, tedy Územního odboru Policie ČR Kladno, bylo v roce 2020 řešeno celkem 25 trestných činů spáchaných osobami ve věku od 18 do 21 let. Z tohoto celkového počtu se jednalo:

- 10x o trestnou činnost majetkového charakteru
- 6x o trestnou činnost na úseku toxikomanie
- 7x o trestnou činnost násilného charakteru
- 2x nedbalostní trestné činy

Tento výstup je vytvořen za účelem užití v Bakalářské práci studentky FBMI ČVUT v Kladně sl. Nikoly Jůzové.

mpor. Ing. Michal Krčec
vedoucí oddělení

Příloha 5

Souhlas s uveřejněním získaných informací

Já, níže podepsaný npor. Ing. Michal Krček souhlasím s tím, aby informace a data poskytnuté Policií ČR (Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, územní odbor Kladno, služba kriminální policie a vyšetřování – oddělení obecné kriminality) mohly být použity pro účely zpracování bakalářské práce vedené na fakultě biomedicínského inženýrství v Kladně, ČVUT v Praze: Analýza kriminálního chování středoškolské mládeže na Kladně.

Slečna Nikola Jůzová se zavazuje, že poskytnuté informace a data použije pouze pro účely zpracování její bakalářské práce.

V Kladně dne 23-04-2021

Michal Krček

npor. Ing. Michal Krček